

Lithuanian American Council
6500 S. Pulaski Rd.
Chicago IL 60629

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXII 1997 FEBRUARY – VASARIO 11, Nr. 5

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Algirdas Gustaitis

Los Angeles, Kalifornijoje lietuviai mylimą poetą Bernardą Brazdžionį reikšmingai pagerbė per Jo gimimo dieną – vasario 2, 1997-taisiais, pažymėdami 90-ją šio įvykio sukaktį.

Šv. Kazimiero bažnyčioje, prieš pamaldas, klebonas prelatas Algirdas Olšauskas pranešė, kad šiandien tuojau prasidėsiančias mišias, skirtas B. Brazdžionio 90-mečio pagerbimui, vienu metu aukos trys kunigai. Mišių metu prelatas Jonas Kučingis pamokslą skyrė Bernardui Brazdžionui, išvardinęs reikšmingiausius Jo nuopelnus. Ir skaitinių metu vėl buvo pagerbtas poetas. Taigi visos mišios aiškiai praėjo Bernardo Brazdžionio ženkle.

Parapijos kieme, vos užbaigus asmenišką Jubilato sveikinimus, reikėjo skubėti į privatų pagerbimą, numatytą dr. Zigmo Brinkio rūmuose. Tarpukalnėje tarp medžių, gėlių ir kitų vešlių žalumynų išdidžiai spindėjo balta pilis su gynybiniais kuorais. Aukšto bokšto viršuje plevėsavo gražioji Lietuvos vėliava. Trimitininkai jau buvo nulipę ir išimaisę tarp kitų 50 riterių ir riterienų, atvykstančių sveikinti Poeto. Pilį nuo miesto ir gatvės skiriančiai aukštieji plieniniai vartai, elektros talka, jau buvo pasitraukę šonan.

Užkopę aukštyne pro linguojančius gėlynus, pamatė vingiuotus laiptus. Svetelius, palipusius iki pilies prieangio, sveikino pilies valdovas, o raštinės vedėja rinko parašus ant didelio, išpuošto atvirlaiškio.

Sąrašą užpildžius, pasigirdo kvietimas ramiai pastovėti, nes žvalgai pranešė, kad pakeitę eikliusius žirgus tylutėliai riedančiomis guminėmis padangomis,

kaustytu automobiliu link pilies jau atrieda Bernardas Brazdžionis su žmona ir palyda. Atidaromos vienos ir kitos durys, išlipa palyda, smagutėliai išsiritą žvalus laukiamas Jubilatas... Plojimai, filmavimai. Garbingieji svečiai, išimaisę tarp laukiančių, vėl ir vėl iš naujo sveikinami.

Pilies užvaizda kviečia rikiuotis po du, viengungius – po vieną ir pamažute žingsniuoti priėmimo menėn. Ten bus galima sveikinti Bernardą ir Bernardienę. Man, kaip lyg ir viengungiui, teko ilgėliau lukterti, nes du sveikintojai turėjo daug neišsakytų svarbių minčių Poetui ir Poetienei.

Daug sykių sveikinau Bernardą, bet niekad – 90-čio proga. Jis nuostabiai maloniai šypsojosi, tiesė ranką. Pajutau nepaprastą vidinį džiaugsmą. Ne, tai neįmanoma! Bet tarsi poetinė vaivorykstė kažkur švystelėjo. Spėjau ištarti: "Ačiū, mielas Bernardai!"

Iš pilies menės – kelios durys. Kur pažvelgsi, paslaptingi laiptai požemin, gal vyno ir šaldytos stumbrienos, gal midaus statinių rūsin. Kas tenai yra – nespėjau išsiaiškinti, nes iš ten atkopiantieji maloniai šypsojosi, bet paslapties neišdavė.

Kitoje pusėje, už trumpų laiptų – vaisėms skirta menė. Šonuose – dvi eilės skobnių ir medinių kėdžių. Kad nebūtų per daug norinčių sėdėti arčiau pačių iškilmingųjų, rašomąja mašinėle išskapuotos pavardės su vardo viena raide. Gale sėdintieji porina gavę geriausias vietas, nes iš čia puikiausiai matyti ir ... nėra kamšaties.

Dr. Zigmas Brinkis sveikina Jubilata ir atvykusius. Vaisės pradedamos nuo žalumynų, virtos ir keptos

Poeto B. Brazdžionio sutikimas dr. Z. Brinkio namų kiemelyje 1997 m. vasario 2 d.
J. Jasaičio nuotr.

žvėrienos. Įvairių spalvų, atsigaivinimui skirti gėrimai, užkimštuose ir jau atkimštuose induose, kad jaustumės kaip namuose. Gero apetito ir gurkšnelio!

Vyriausias krivis praneša: "Pradėsime sveikintis. Bet jų tiek, kad tikrai pačių kilmingiausių bus skaitomi ištisai, o kitų garbingųjų bus paminėtos tik pavardės, nes tekstą kiekvienas mintyse susidarysime. Ir vistiek tas jų skaitymas tiek užtruktų, kad vienam kriviui gerklė perdžiūtų. Tad pamainomis skaitys du kriviai. O jūs, sveteliai, pasiruoškite saviems sveikinimams, turite laiko išsijoti mintis."

Krivis buvo teisus: sveikinimų iš šio krašto ir kitų kraštų buvo tiek, kad tikrai geriausias scribe galėtų visus pilnai išvardinti. Savomis lūpomis, aiškiais balsais sveikinusieji bylojo oratoriškai, vienas už kitą geriau, išmoningiau, įdomiau, dažnai įjungdami šmaikštaus humoro posmelį ar Vytės Nemunėlio gyvas eilutes iš anų laikų, kai jie lankė pradžios mokyklą. Dabar tą patį mintinai žino jų vaikai ir vaikaičiai.

Išskirtinai dėmesingai išklausytas žodis iš Vilniaus atskridusio Lietuvos Rašytojų sąjungos pirmininko Valentino Sventicko, čionai atvykusio su kolegiskos meilės, vienybės, draugiškumo, viltiniais abipusio bendravimo ir jungties siekiais.

Ačiū, rašto broli, nes kiek žinau, užsienyje gyvenantieji kolegos to paties geidžia.

Iš Klivlendo atskridęs "Dirvos" redaktorius dr. Jonas Jasaitis reikšmingais, pagarbiais žodžiais Jubilatai išreiškė savo ir su redakcija bendraujančių geriausių linkėjimus. Dviejų "Dirvos" numerių pirmuosiuose pusla-

piuose – naujausia Bernardo Brazdžionio kūryba ir Jo asmenybės priminimas. Lietuvių tautos galybė – vienybėje.

Susirinkusieji patyrė, kad Lietuvos Rašytojų sąjunga Vilniuje neseniai išleido Bernardo Brazdžionio poezijos knygą. Valentinas Sventickas atskraidino iš anapus vandenyno tiek jos egzempliorių, kiek tilpo į lėktuvą. Kaip bitės aptinka žiedelius su medumi, taip ir laikina pilies igula aptikusi brangiųjų poezijos knygų siuntą, bėgte vienas už kito atlinksėjo. Jubilatas jas pasirašinėjo gal ir su vienu ar dviem papildomais žodžiais.

Dar prieš knygos pasirašymą buvo pagrindinė šventės dalis – paties Bernardo Brazdžionio pasisakymas. Čia tai reikėtų pačiam Jubilatai rašyti, nes jo žodžiuose skambėjo poezija. Jo kalba – gyva, aidinti, gyvenimiška, išpuodinga, smagi, jautri, paprasta, kūrybinga, literatūri-

kai svaigi, linksma, meniška, o vietomis net klasikinė. Kas įrašė garso juoston, galės plačius skaitytojų kodus pradžiuginti paskelbęs.

Prieš dešimt metų Bernardas buvo tikrai aštuoniasdešimt. Linkėjome devyniasdešimties. Sulaukėme. Maždaug keista, kad per tą dešimtmetį Bernardas Brazdžionis nė kiek nepaseno. Vis toks pat judrus, šmaikštus, stebėtinai įžvalgus, nuostabios atminties, pilnas draugiškumo ir pavydėtina jaunatviškos nuotaikos. Neabejojame, kad greitai visi švėsime Jo šimtmetį. Tad iki pasimatymo, jei dar gyvi būsime, Bernardui Brazdžionui vainikuojant šimtmetį! Per tą trumpą dešimtmetį Bernardas dar daug parašys, paskelbs įskaitytinai ir savo Paties pasisakymą apie save.

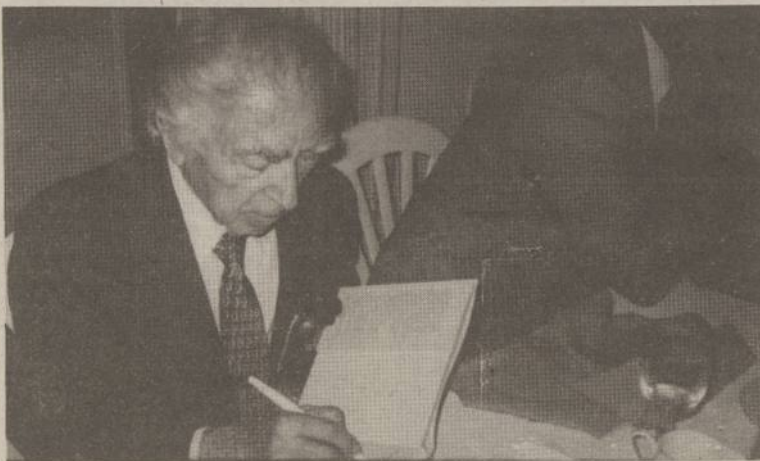
Pagarbiai, bičiuliškai
Algirdas Gustaitis
Los Angeles, California
1997 vasario 3 d.

Šiame numeryje:

- Žmogaus teisių pažeidimai – 2 psl.
- Vasario 16-osios šviesa – 3 psl.
- Lietuvių tautininkų sąjungos suvažiavime – 4 psl.
- Ką matome ir norime matyti Lietuvoje? – 5 psl.
- Ar išeivija domėsis Algimantui Dailidei pateiktų kal-tinimų pagrįstumu? – 5 psl.
- Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos veteranas Teodoras Blinstrubas – 6 psl.
- M.K. Čiurlionio menų gimnazija kviečia jaunuosius talentus dalyvauti dailės darbų parodoje – 7 psl.
- Balio Augino poezija – 8 psl.
- Rašytojai V. Vijeikis ir A.M. Balašaitienė – apie bajoriją praeityje ir dabartyje – 9 psl.
- Sporto žinios – 9, 10 psl.
- Šventa labdaros misija – 11 psl.
- Sveikinimai ir skelbimai – 12 psl.

Skaitytojų dėmesiui!

"Dirvai" galite rašyti ir elektroniniu paštu. Mūsų e-mail adresas: dirva@ix.netcom.com.

B. Brazdžionis pasirašo savo naujausią poezijos knygą "Šiapus ir anapus mūsų laiko". A. Gustaičio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **TARĖSI LIETUVOS TAUTININKAI.** Vasario 8 d. Lietuvos Mokslų akademijos salėje įvyko Lietuvių tautininkų sąjungos (LTS) suvažiavimas. Po ilgų svarstymų sąjungos pirmininku išrinktas prof. Vaidotas Antanaitis. (Plačiau – 4 psl.)

• **ŠAUKIAMA NEEILINĖ SEIMO SESIJA.** Šių metų vasario 11 dieną 10 val. šaukiama neeilinė Seimo sesija. Remdamasis 50 Seimo narių siūlymu, tokį potvarkį pasirašė Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis. Neeilinėje Seimo sesijoje, kuri vyks iki vasario 25 dienos, parlamentarai daugiausia žada nagrinėti įstatymus, kuriais siekiama sugriežtinti finansinę drausmę, kovą su organizuoju nusikalstamumu, ekonominiais nusikaltimais. Seimo nariams bus pateiktas naujas Operatyvinės veiklos įstatymo projektas, Baudžiamojo, Baužiamojo proceso, Administracinių teisės pažeidimų kodeksų kai kurių straipsnių pataisos. Numatytos griežtos bausmės už neteisėtą, apgaulingą buhalterinės apskaitos vedimą, piktybinį mokesčių nemokėjimą. Seimui bus pateiktas naujas Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų įstatymo projektas. Jį darbo grupė jau baigia rengti. Neeilinės sesijos darbų programoje - apie 100 dokumentų.

• **JAV DOMĖSIS BALTIJOS ŠALIŲ SAUGUMU.** Lietuvos, kaip ir kitų Baltijos šalių, saugumo bei narystės NATO klausimas toliau išliks Jungtinių Amerikos Valstijų užsienio politikos darbotvarkėje. Toks išpūdis mūsų šalies pareigūnams susidarė po penktadienį surengto Lietuvos Prezidento Algirdo Brazausko ir JAV ambasadoriaus Vilniuje Džeimso Svaiharto (James Swihart) susitikimo. "Būtų klaidinga teigti, jog Baltijos šalys tikriausiai pateks į pirmųjų naujų NATO narių grupę, tačiau taip pat neteislinga būtų sakyti, kad jau priimtas politinis sprendimas Lietuvai, Latvijai ir Estijai išbraukti iš šio sąrašo", - žurnalistams sakė ambasadorius. Paprašytas patvirtinti arba paneigti pranešimus apie galimą JAV Prezidento Bilo Klintono (Bill Clinton) vizitą į Lietuvą šių metų vasarą, ambasadorius Dž.Svaihartas teigė, jog iki šiol nėra "nei planų, nei sprendimų dėl to". Prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais Algirdas Gričius žurnalistams sakė, jog Lietuvos vadovo iniciatyva surengtame susitikime su ambasadoriumi buvo išreikštas mūsų šalies susirūpinimas dėl Madrido viršūnių susitikimo, kuriame bus nuspręsta, kurios šalys artimiausiu metu taps sąjungos narėmis. Susitikime JAV ambasadoriaus pabrėžė, kad, Lietuvai nepatekus į pirmųjų naujų NATO narių sąrašą, tai nereišk "pasaulio pabaigos" Lietuvai.

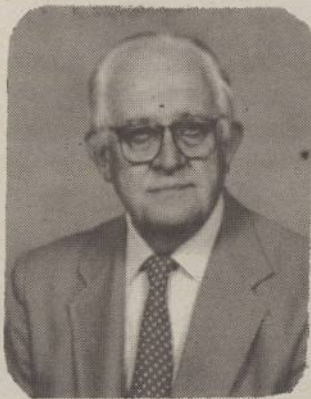
• **LIETUVOS MOKYKLŲ ATESTATAI BUS PRIPAŽĖSTAMI LYGIAPERČIAIS.** Nuo vasario 7 d. Lietuvoje įsigaliojo Europos konvencija dėl vidurinių bendrojo lavinimo mokyklų baigimo pažymėjimų lygiavertiškumo, stojant į Europos valstybių universitetus. Po trijų mėnesių - nuo gegužės 8 dienos - įsigalios Europos konvencija dėl kovos prieš terorizmą. Penktadienį Strasbūre Lietuvos ambasadorius Europos Taryboje Aurimas Taurantas šios organizacijos generalinio sekretoriaus pavaduotojui Pėteriui Loiprechtui (Peter Leuprecht) perdavė raštus, liudijančius, kad mūsų šalis prisijungė prie minėtų konvencijų.

Europos konvencija dėl kovos prieš terorizmą leidžia ją patvirtinusioms valstybėms išduoti asmenis, kurie padarė sunkius nusikaltimus, - užgrobė orlaivius, paėmė įkaitus, naudojo sprogmenis, taip pat atliko prievartos aktus, sukėlusius grėsmę žmonių gyvybei ar sveikatai. Ji šiuo metu galioja 25 šalyse.

• **LIETUVOS MOKSLININKAS DIRBS PASAULINIO GARSO VIRUSOLOGIJOS LABORATORIJOJE.** Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Infekcinių ligų klinikos vadovas habilituotas daktaras Arvydas Ambrozaitis penkis mėnesius dirbs Amerikoje, garsioje Viskonsino universiteto Klinikinės virusologijos laboratorijoje. Šios laboratorijos duris jam atvėrė JAV Vyriausybės Fulbraito (Fulbright) stipendija. Daktaras A.Ambrozaitis laimėjo Amerikos centro paskelbtą aukšto akademinio lygio mokslininkų konkursą šiai stipendijai gauti. Pagal Fulbraito stipendijos sąlygas, pasakė Eltai dr. A.Ambrozaitis, Amerikoje reikia atlikti darbą, kuris būtų naudingas Lietuvai. Mokslininkas ketina įsijungti į minėtoje laboratorijoje vykdomus naujų gripo vakcinų, taip pat vaistų nuo gripo klinikinius tyrimus.

• **TALINE TARĖSI BALTIJOS ŠALIŲ PREMJE-RAI.** Vasario 6 d. Taline vykusiame trijų Baltijos valstybių premjerų susitikime vieningai sutarta, kad būtina panaikinti kliūtis, trukdančias šioms valstybėms laisvai prekiauti. Delegacijų nariai aptarė priemones, kurios padėtų geriau įgyvendinti Baltijos valstybių laisvosios prekybos žemės ūkio produktams sutartį, įsigaliojusią nuo šių metų sausio 1-osios.

Iš visur – apie viską KAS PRIŽIŪRĖS, KAIP LAIKOMASI ŽMOGAUS TEISIŲ?

Algirdas Pužauskas

Sausio pabaigoje Valstybės departamentas paskelbė tradicinę metinę apžvalgą, kaip pasaulyje laikomasi žmogaus teisių. Pranešime nurodoma, kur padėtis gerėja, o kur blogėja, kokie kiti pasikeitimai. Tuo pačiu metu Senatas vienbalsiai patvirtino naują valstybės sekretorę Madeleine Albright, kurios darbo rezultatai atspindės ateinančių metų apžvalgą.

Pranešime pripažįstama, jog Viduriniai Rytai toliau lieka ta vieta, kurioje pažeidinėjamos žmogaus teisės. Tenka kovoti su teroro veiksmais. Abi pusės pažeidinėja pilietines žmonių teises, kalina, terorizuoja ir kankina žmones. Įvairūs prasižengimai pastebėti ne tik Izraelyje, bet ir Palestinoje, Irake, Iranė, Sirijoje, Libijoje.

Afrikoje, Nigerijoje vis dar persekiojami valdžios kritikai. Kalėjimuose pilna žurnalistų, darbininkų sąjungų vadovų, judėjimo už demokratiją aktyvistų. Pranešime nurodoma, kad gyvenimo

sąlygos Ruandoje ir Burundyje beveik nepagerėjo. Daug žmonių žūva be reikalo. Negerėja padėtis ir Sudane, kur tęsiasi karo veiksmai.

Apžvalgoje sakoma, kad Balkanuose padėtis kiek pasitaisė. Nors "etninio valymo" incidentų dar pasitaiko, bet jų daug mažiau kaip 1995 metais. Serbijoje nustatyti sukčiavimai per rinkimus. Tokie reiškiniai taip pat laikomi demokratinių teisių laužymu.

Nemažai priekaištų skiriama komunistinei Kinijai, kurios saugumo aparatas sugebėjo visiškai nutildyti valdžios kritikus ir disidentus. Kinijos vidaus reikalų ministerijoje budriai veikia "revoliucijos gynimo komitetai" ir kiti visuomenės šnipai, kurie greitai praneša saugumo tarnyboms apie menkiausių žmonių nepasitenkinimą ar priekaištus. Panaši padėtis esanti ir Kuboje, kurios valdžios sistemą minėtas pranešimas vadina "totalitarine seniena". Padėtis pernai ten buvo blogesnė, negu anksčiau.

Apžvalgos dalis apie Rusiją sako, kad reikia pripažinti, jog buvo laisvi parlamento ir prezidento rinkimai, tačiau dar lieka daug problemų. Žurnalistai persekiojami, jei paliečia prieštarą vertinamas aštrias problemas. Pablogėjo sąlygos kalėjimuose. Dar kenčia tautinių mažumų atstovai, neginamos moterų teisės. Kariuomenėje

prieš naujokus naudojamas fizinis smurtas. Kalėjimai pilni įkalintų iki teismo, kur su laikytieji atlieka dar nepaskirtą bausmę. Pranešimas giria Rusijos pasitraukimą iš Čėčėnijos.

Kaip paprastai, skubiai į visokią kritiką dėl žmogaus teisių atsiliepia komunistinė Kinija, nurodydama, kad Amerikos pastabos visai nepriimtinos, kaip nepateisinamas kišimasis į Kinijos vidaus reikalus. Į Kiniją neužilgo planuoja važiuoti viceprezidentas Al Gore, o taip pat ir valstybės sekretorė Madeleine Albright. Ji pasakė, kad dialogas su Kinijos vyriausybe bus toliau tęsiamas.

Daug islamo valstybių visiškai nepaiso JAV vyriausybės savanoriškai pasiimtos pareigos prižiūrėti pasaulio žmogaus teises. Irano religiniai vadai mėgsta pravadžiuoti JAV "Didžiuoju šetonu". Prie visokių kaltinimų prisideda ir Amerikos naminiai musulmonai, peikdami vidinį amerikiečių moralinį palaidumą, didmiesčių žmogžudystes, smurto veiksmus ir narkotikų vartojimą.

Alžyro valdžios opozicijos vadovas, gyvenęs tremtyje, viešai paragino JAV prezidentą, kad jis imtųsi žygių daryti tarptautinį spaudimą Alžyro valdžiai. Būtina nutraukti žudynes bei Alžyro slinkimą į politinį chaosą, dėl kurio kalta tarptautinė bendrija.

Keliais sakiniiais

• Čėčėnijos prezidento rinkimus laimėjo buvęs sovietų kariuomenės pulkininkas, 45 metų amžiaus Aslanas Maschadovas. Prasidėjus čėčėnų sukilimui, jis tapo sukilėlių karo pajėgų štabo, paskelbusio Čėčėnijos nepriklausomybę 1991 metais, viršininku. Rinkimus Čėčėnijoje prižiūrėję stebėtojai paskelbė, kad jie buvo vykdomi teisingai ir legaliai. Tiesa, iš pradžių atrodė, kad balsavimą teks pakartoti tarp dviejų daugiausia balsų gavusių kandidatų. Daug rėmėjų turėjo partizanų karo vadas Šamilis Basajėvas, 39 m., pasižymėjęs savo narsiais žygiais į Rusijos teritoriją. Jis pagarsėjo tarptautinės spaudos korespondentų tarpe. Populiarus kandidatas buvo ir Zelimchanas Jandarbijevas, kuris buvo laikomas žuvusio vado Džo-

charo Dudajėvo ipėdiniu. Z. Jandarbijevas po rinkimų, dar net nežinodamas jų rezultatų, paskelbė, kad Čėčėnijos sostinė Groznas nuo šiol vadinas Džocharo miestu ir bus žemėlapiuose žymimas kaip "Džochar – Gala".

• Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas paskelbė, jog jis nepritaria siūlymams papildyti Rusijos Konstituciją, kad būtų lengviau pakeisti prezidentą. Nuo tų dienų, kai buvęs viceprezidentas Aleksandras Ruckojus susidėjo su prezidento B.Jelcino priešininkais, valdžios sistemoje visai nėra viceprezidento vietos. Todėl prezidentui mirus, kol bus išrinktas naujas, jo pareigas laikinai eina Vyriausybės premjeras.

• Po 20 metų pertraukos Maskvoje lankėsi buvęs Sovietų Sąjungos žydų veikė-

jas, politinis kalinyš Natanas Šaranskis, iškeistas į Vakarų šnipus, ištremtas iš Rusijos ir apsigyvenęs Izraelyje. Čia jis įsteigė politinę partiją, buvo išrinktas į Izraelio parlamentą ir dabar į Maskvą atvyko kaip Izraelio prekybos ministras. Jis lankėsi garsiajame Maskvos Lefortovo kalėjime, kur prieš kurį laiką buvo tardomas ir kalėjo pusantros metų. N.Šaranskis apėmė draugų kapus ir pasidžiaugė, kad dabar Maskvos gatvėse galima laisvai kalbėti kaip ir visuose civilizuotuose pasaulio miestuose.

• Vietnamo komunistinis režimas, sekdamas Kinijos valdžios pavyzdžiu, pradėjo bandyti laisvosios rinkos reformas. Su reformomis atėjo ir kyšininkavimas,

(Nukelta į 3 psl.)

Redaktoriaus skiltis

APIE "SENSACIJAS"

Jau seniai netyla ginčai dėl pirmojo puslapio. Ir būna kartais labai sunku miegam skaitytojui išaiškinti, kad savaitraščiui galioja šiek tiek kitokie reikalavimai, negu dienraščiui ar eilinei televizijos žinių laidai. Žiūrėk, viename nepatinka autorius (tokių priekaištautojų, deja, būna daugiausia), kitas įpykęs dėl jam nepatikusios temos. Tik kai tiesiai žmogų užklausi, ko gi jis pageidautų, retai išgirsti aiškų atsakymą, nes priekaištautojas pats jo neturi. Štai vienas autorius pasiskakė esąs įpratęs prie "sensacijų" – pasaulį sukrėtusių žinių. Tik visa bėda, kad tai, ką vienas laikytų rimtu įvykiu, kitam atrodo dėmesio nevertu banaliu dalyku.

Vėlų vakarą, ypač kai rytojaus dieną ruošiuosi kur nors važiuoti, įsijungiu vieną televizijos "kanalą" – žinių laidą. Visai ne todėl, kad šis "kanalas" už kitus geresnis. Bet jame rimtas pranešėjas labai aiškiai ir smulkiai papasakoja apie būsimas oro permainas. Bet kol sulauki jo kalbos, turi išklausti daugybę drastiškų "sensacijų": kas ką primušė, kurioje miesto pusėje paikas vaigalis tėvų namus supleškino, kaip šauniai policija po kelių mėnesių ieškojimo dingusio asmens lavoną upėje surado, kaip narkotikų mėgėjas didžiulę autoavariją sukėlė, sportininkas moteris prievartavo, o pusprotis chemikas bombas parduotuvėse ir kitose gausiai lankomose vietose dėlėjo. Veltui lauki, kad praneštų apie mokslininkų arba menininkų pasiekimus, įstabius, Dievo apvaizdos įkvėptų žmonių kūrybos vaisius. Geriausia atveju išvys, kaip garsioji beisbolo komanda nuo mažiau grėsmingų varžovų į kailį gavo. Menką vilties kibirkstėlę rasi sužinojęs, kad publikos numylėtinis už savo šurpius darbus bent šiek tiek tokios bausmės nusipelnė.

Kai atsiverti Lietuvos

dienraščius, tai jų matomiausiose vietose irgi "sensacijos" kyšo: po Kauno tiltu "miruolis" (dėmesio, ne skenduolis!) rastas, valkatoms pasipriešinusio asmens svainis nušautas, netoli Nevėžio esąs net tikras "mafijozų miestelis", kurį galima laikyti tikrą tikriausia "valstybe valstybėje". O už šių turtingų valkatų nugaros pasirodo labai aukšti "ponai-draugai" sėdi, į keliones "su gražuolėmis ir šampanu" važinėjasi.

Tai gal tik tokį gyvenimą ir beturime? Gal tai ir yra patys didžiausi mūsų laikmečio įvykiai? Ar bereikia tada stebėtis, kad tūlas pilietis su nostalgija prisimena, kaip atsivertęs "Tiesą" arba "Leninietį", skaitydavo pranešimus apie puikią rugiapjūtę ir naujus socialistinius išsipareigojimus, vartydavo puslapius su "darbo didvyrių" – statybininkų ir kombainininkų, partorgų ir melžėjų nuotraukomis. Ar ne tokią nostalgiją ir siekiama skatinti, dabartines "sensacijas" spausdinant.

Visa laimė, kad ne tik tokiais "sukrėtimais" pasaulis gyvena, kad tiek Amerikoje, tiek ir Lietuvoje dauguma žmonių ramiai dirba ir gyvena, ateitį savo sunkiu triūsu kuria, o po darbo ne porno filmukų, narkotikų ar "vodkų" ieško, o dar pajėgia rasti ir jėgų, ir laiko sielos atgaivai. Poezijos knyga, normalus filmas, susikaupimas šv. Mišių akimirkose, ramus pokalbis su artimaisiais, be "privalomo" butelio ant stalo. Be banalaus plepėjimo apie paveldėtus "titulus", be siūlymų lietuviams emigruoti į Aliaską. (Kaip grasino Sibiru, dar nepamiršome.)

Prieš kelias dienas pasirodė nauja stebuklingo poeto Bernardo Brazdžionio eilėraščių knyga "Šiapus ir anapus mūsų laiko". Ar tai ne didžiausia lietuvių sensacija? Ir ačiū Dievui, kad dauguma išeivijos laikraščių tokias sensacijas labiausiai vertina.

Juozas Žygas

Dažnai mes patys nežinome ar net nenorime žinoti, kad 19-tame šimtetyje ir net 20-tojo šimtmečio pradžioje, Lietuva buvo beveik visai nežinoma sąvoka. Patinka mums ar ne, bet su Liublino unija Lietuva praktiškai nustojo egzistavusi. Nors didikai seimuose dar kalbėdavo Lietuvos vardu, bet tai praktiškos reikšmės nebeturėdavo. Po Zigmanto Augusto jungtinės valstybės karaliai neberado reikalo ir Vilniuje savo rezidencijas turėti. Ir tebuvo tik reti svečiai. Atsisakius nuo sosto Jonui Kazimierui ir paskui išrinkus Mykolą Višniaveckį, Lietuva kaip valstybė teliko tik ant popieriaus. Nors Radvilos, Pacai ir Sapiegos save telaikė Lietuvos didikais, bet tuo visais reikalais ir pasibaigė. Septynioliktojo šimtmečio žemėlapiuose Lietuva tebebuvo rodoma, bet beveik užgožta stambiomis raidėmis švytinčio užrašo "Polonia".

išekvojimai, azartiniai lošimai. Vietnamo propagandos ministerija paskelbė teismo sprendimą, kuriuo aukštam komunistų partijos veikėjui buvo paskirta mirties bausmė sušaudant už korupciją. Sušaudyti dar trys ekonominiai nusikaltėliai.

• Pakistano parlamento rinkimuose dalyvavo keista musulmonų fanatikų politinė grupuotė, kuri yra uždrausta pačiame Pakistane. Jos vadas gyvena kaip tremtinys Londone. Šie musulmonai yra kilę iš dabartinės Indijos ir kalba urdų kalba. Indijos valstybės įsisteigimo laikais jie buvo apgyvendinti Sindo provincijoje, kur yra ir sostinė Karačis. Šis "mohadžirų judėjimas" siekia viską laimėti smurtu. Šiuo metu jie bando iškovoti 13 miesto parlamente turimų balsų.

• Šiaurinė Korėja

VASARIO 16-OJI – DIENA, KAI LIETUVA IŠ ISTORIJS MIGLŲ SUGRĮŽO

Mes dar vis mėgstame vėliau buvusiems karaliams prisegti ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio titulą. Bet reikėtų neužmiršti, kad ir Rusijos carų tituluose Lietuvos didysis kunigaikštis berods ketvirtuoju ėjo. Visa tai rašau todėl, kad suprastumėme, kaip sunku buvo 1918 m. vasario 16 d. paskelbti Lietuvos atstatymą ir dar sunkiau – gauti jos pripažinimą. Tada į lietuvius buvo žiūrima, kaip į kokią nenuoramų gentį, kuri niekuomet savo valstybės praeities nebuvo turėjusi. Tokia nuomonė lenkai visose Europos sostinėse skleidė. Jų mintys lengvai plito, kadangi jas skleidė Lenkijos atstovai, kurie buvo tituluoti kunigaikščių ir grafų titulais (nors jų šaknys dažnai buvo Lietuvoje).

Tuometinė Lietuvos taryba rankų nenuleido ir Lietuvos Nepriklausomybės aktą paskelbė. Bet vokiečių karinė valdžia pasistengė, kad jis plačiai nepasklistų. Laikraštis su atspausdintu tuo aktu, buvo karinės valdžios konfiskuotas. Tačiau nepaisant to, žinia po kraštą pasklido. Tuomet Tarybai reikėjo ne tik pripažinimą gauti, bet ir atmušti bolševikų gaujas, kurios į Lietuvą jau veržėsi. Nors ir buvo trečdalis etnografinių Lietuvos žemių su sostine Vilniumi nustota, bet vis tiek Lietuva buvo atkurta.

Tas atstatymas turi žymiai didesnę reikšmę, negu daugeliui gali atrodyti. Su tuo

aktu lietuvių tauta buvo sugrąžinta į gyvųjų tautų tarpą. Praėjusio šimtmečio antroje pusėje, daugelio tautų, ypač vokiečių mokslininkai skubėjo ištirti ir užrašyti lietuvių kalbą, kad ji nedingtų mokslui. Tačiau per tuos dvidešimtį nepriklausomybės metų ji iš niekinamai valstiečių susikalbėjimo priemone tylaikytos išaugo į literatūrinę kalbą.

Juk net žymieji aušrininkai: Basanavičius, Kundirka ir kiti savo laiškus rašė lenkiškai. Viename iš jų rašė: "Lietuvių kalba gal teliks tik valstiečių, bet neišaugs į literatūrinę kalbą". Tas dvidešimtmetis ne tik išugdė literatūrinę kalbą, bet, kas svarbiausia, ir tautinę sąmonę. Jeigu tos sąmonės nebūtų buvę, tai nebūtų nei partizaninio pasipriešinimo, nei pagrindžio spaudos buvę. Tautinė liepsnelė ir išlaikė viltį, kad tas košmaras ir tamsa praeis. Jeigu nebūtų buvę Vasario 16-tos – tai ir Kovo 11-tos nebūtų buvę, nes nebebūtų išlikusi tauta, kuriai ta nepriklausomybė buvo reikalinga.

Ir dabar, nors jau beveik septyneri metai, kai Lietuva atsikūrė, jaunoji karta apie tautiškumą jokio supratimo neturi. Anuomet 2 metus reikėjo prieš stipresnius priešus kovoti, bet Lietuva atsilaukė. O dabar po purvus taškosi, kadangi niekas nenori tautai dirbti. Tik savo kišenei tedirba!

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.):
pranešė, kad politinės derybos su JAV ir Pietų Korėjos atstovais prasidės, kai tik pasibaigs pasitarimai dėl maisto – kviečių ir ryžių pirkimo iš Cargill Inc., Minnesotoje. Šiaurinė Korėja susidariusi išpūdį, kad minėta javų bendrovė pasitarimus vilkina, nors maisto Šiaurinei Korėjai reikia jau dabar.

• Šveicarijoje įvyko Pasaulinio Ekonomikos forumo suvažiavimas. Jame dalyvavo daugelio valstybių vadovai. Pietų Afrikos spauda net kėlė klausimą, ar patartina iš šalies išvykti abiem vadovams – prezidentui Nelsonui Mandelai ir viceprezidentui Thabo Mbeki, paliekant valstybės priekyje zulusų genties vadą – vidaus reikalų ministrą Buthelezį.

• Indijos kaimynas Nepalas neturi daug žemės

turtų. Tačiau jam netrūksta sniego ir kalnų upių. Jau vyksta derybos su Indijos valdžia dėl Nepalo užtvankų statybos, elektrinių įrengimo ir elektros energijos pardavimo Indijai. Viena Teksaso ir viena Australijos bendrovė jau apskaičiavo, kad penkios užtvankos kainuos apie 15 milijardų (bilijonų – amer.) dolerių. Tokiam tikslui tikimasi nesunkiai gauti paskolų.

• Izraelyje ir okupuotame Vakarų krante veikusi karinga Hamas arabų organizacija buvo sumažinusi savo teroristinę veiklą prieš pradedant Palestinos Išlaisvinimo organizacijos deryboms su Izraeliu. Tačiau prieš savaitę ji vėl išpėjo, kad ta veikla bus sustiprinta, jei JAV vyriausybė išduos Izraeliui Amerikoje ilgai gyvenusių ir čia suimtą svarbų Hamas organizacijos veikėją.

LIETUVOS GYVENIMO ATSPINDŽIAI

Specialiai "Dirvai" – iš Vilniaus LTS SUVAŽIAVIMAS: NAUJA SAJUNGOS VADOVYBĖ

Vilija Grincevičienė

Vasario 8 d. Lietuvos Mokslių akademijos salėje įvyko Lietuvių tautininkų sąjungos (LTS) suvažiavimas. Jo atstovais buvo išrinkti 275 sąjungos nariai, laikantis atstovavimo normos: 1 atstovas nuo 10 narių. Į suvažiavimą atvyko 232 atstovai.

Pirmajam posėdžiui pirmininkavo dr. Leonas Milčius ir prof. Stepas Janušonis. Pranešimus skaitė LTS pirmininkas, Seimo narys Rimantas Smetona, Kontrolės komisijos pirmininkas R. Zdanavičius, Etikos komisijos ir Garbės teismo pirmininkas S. Nargėla. Diskusijose pasisakė 34 atstovai.

Antrajam posėdžiui pirmininkavo dr. Vladislovas Guoga ir Algimantas Masaitis. Suvažiavimui buvo pateiktas LTS įstatų pakeitimo projektas. Jame buvo siūloma iš esmės pakeisti sąjungos valdymą, atskirti LTS ir jos valdybos pirmininkus. Tačiau suvažiavimas šiam sumanymui nepritarė. Po svarstymų buvo pritarta tik redakciniais, neesminiais įstatų pakeitimams. Dr. L. Milčius pristatė LTS programos pakeitimo projektą. Šiam dokumentui suvažiavimas pritarė. Dabar LTS programa tapo demokratiškesnė, pašalinti prieštaravimai LR Konstitucijai.

Daugiausia atstovų dėmesio susilaukė LTS vadovų rinkimai. Salė tiesiog virė nuo įvairių ginčų ir samprotavimų. Į LTS pirmininko postą buvo pasiūlytos šeši kandidatai: prof. V. Antavičius, dr.

A. Baležentis, dr. V. Guoga, prof. S. Janušonis, dr. L. Milčius, R. Smetona. Tačiau penki pretendentai savo kandidatūras atsiėmė. Todėl į biuletenį slaptam balsavimui buvo įrašyta tik V. Antanaičio pavardė.

Susijaudinimas salėje pasiekė aukščiausią tašką. Aistros liejosi per kraštus. Lazdijų delegacija pareiškė išeisianti iš salės, kadangi pretendentų į pirmininko postą sąraše neliko R. Smetonos pavardės. Slaptu balsavimu LTS pirmininku išrinktas prof. dr. Vaidotas Antanaitis. Už jį balsavo 145 atstovai, prieš – 75. Vicepirmininkais išrinkti: A. Intas, dr. A. Baležentis ir B. Girdauskas. LTS sekretoriaus poste suvažiavimo sprendimu paliktas Rimantas Giliauskas, išdininku išrinktas B. Raila. Jau be didelių aistrų išrinkta LTS Valdyba ir Taryba. "Dirvos" nuolatinis talkininkas dr. L. Milčius išrinktas Tarybos nariu.

Suvažiavimo atstovai pasveikino naują pirmininką V. Antanaitį ir palinkėjo jam geros sveikatos ir sėkmės tokiame nelengvame, bet labai garbingame poste. Suvažiavimas linkėjo jam stiprinti Lietuvių tautininkų sąjungą, pritraukti į jos eiles ryškias asmenybes, plėtoti tautininkišką idėją visoje Lietuvoje. Už darbą padėkota buvusios Valdybos ir Tarybos nariams, buvusiam pirmininkui R. Smetonai. Salėje pakiliai nuskambėjo Lietuvos Himnas.

PAVYZDINGAS PAŽAISLIO VIENUOLYNAS

Kiek svečių, atvykusių iš Lietuvos ir kitur. aplankė Čikagos Balzeko Lietuvių Kultūros muziejų, negalėčiau tiksliai pasakyti, tačiau jų yra labai daug. Tarp jų – žurnalistai, menininkai, kultūrininkai, visuomenės veikėjai, savivaldybių merai, Seimo nariai, dvasiškai ir kt.

Turbūt labai mažai kas iš Lietuvos atkreipė dėmesį į anglų kalba išleistą jaunimui skirtą lankstinuką Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Niekur neteko girdėti, kad kas ką panašaus pasiūlytų Lietuvoje. Kai Lietu-

vą aplankiau 1995 metais, visur pasigedau informacijos apie Lietuvos didingą praeitį ir viduramžių architektūros bei meno paminklus.

Prošvaistę rodo Pažaislio vienuolynas: lankstinukai išleisti lietuvių, anglų ir vokiečių kalbomis. Jie supažindina užsienio turistus su mūsų kultūros dvasiniais lobiais! Taip pat šiems lankstinukams labai didelį dėmesį rodo Lietuvos jaunimas. Jie ne tik sau nusiperka, bet ir savo draugus aprūpina, nupirkdami po 5-10 lankstinukų!

Kiek teko patirti iš spaudos, Lietuvoje spausdinama apie 400 periodinių leidinių. Tačiau iš jų tik keli tvirtai finansiškai išsilaiko. Taigi, Lietuva turi tiek daug intelektualų ir žurnalistų. Būtinai reikėtų užpildyti kitas tuštumas su esančiomis intelektualinėmis pajėgomis.

Ar ne laikas susirūpinti apie lankstinukų trūkumą ne tik lietuvių, bet ir sve-

timomis kalbomis? Juos juk nedalina, bet parduoda už valiutą. Turizmas turi išsivystyti į tvirtą Lietuvos ekonomikos šaką. Lietuva savo nuostabiu grožiu ir viduramžių meno vertybėmis tikrai patrauks turistų dėmesį, bet mes turime jiems paruošti dirvą! JAV prezidentas John F. Kennedy prieš daugelį metų yra pasakęs: "Nelaukite ką Jums šis kraštas duos, bet

žiūrėkite, ką Jūs galite duoti savo kraštui – Tėvynei!" Šiuos JAV prezidento žodžius turėtų įsidėmėti visi lietuviai. Kai visi stengsis savo kraštui – Tėvynei padėti, tada Lietuva pražys kaip nuostabi snieguolė, kuria žavėsīs visas pasaulis!

Algis Liepinaitis
Čikaga

APSILANKIUS LIETUVOJE

(Pabaiga)

Juozas Žygas

Visi mano amžiaus – pora metų vyresnė ar jaunesnė karta, kuri Lietuvą dar gerai atsimena, turbūt prisimena atlaides, kermošius ar šiaip turgus, kurie vykdavo dvyk savaitėje apskričių miestuose ir vieną sykį mažesniuose miesteliuose. Kaimo žmogui tai buvo didelis įvykis. Per purvinus kelius atvažiuoti į miestelį, kur gatvės brukavotos ir šaligatviais srybėlėtos ponios vaikštinėjo. Kaimo akimis tai buvo susidūrimas su civilizacija. Ten stovėdavo keli vežimai su baltų drobių stogais, o po jais kabėdavo virtinės riostainių. O tų riostainių buvo įvairių įvairiausių: didelių ir mažų, su aguonomis ir be jų. Šalia rūkytas dešras siūlė, rūkytas silkes pardavinėjo, o netoliese ir vežimukas su ledais stovėjo.

O bernai ir merginos riostainių virtines ant kaklo pasikabinę vaikštinėjo ir laimingi buvo. Kas tai atsimena ir savo svajonėse dar norėtų: Joninės, Petrinės, Šv. Onos ar Šv. Roko atlaiduose ir kermošiuose dalyvauti. Bet jų nebėra! Ne tik turgų ir kermošių, bet visoje Lietuvoje ir riostainių neberas!

Čia, Amerikoje, per radiją skelbimuose, dažniausiai žydų, tenka girdėti: "Bagel and Lachs" (riostainis ir lašiša). Prieš karą rūkytą lašišą, dažniausiai tik krautuvių

languose tekdavo matyti, nes 1 kg kainavo 30 lt. Tad vykdamas į Lietuvą galvojau, kad dabar, būdamas "amerikonu", galėsiu pusryčiams riostainiais su lašiša, skilandžiais ar gera rūkyta žuvimi save palepinti. Deja, svajonės tik svajonėmis teliko. Ne tik lašišos, bet riostainių ir rūkyto skilandžio nėra!

Čia aš mintyse turėjau Vilniaus, Kauno, Nidos ir Palangos krautuves. Visur krautuvis tērta tik maži, kieti riostainiukai. O tokių, kaip mes juos atsimename, tai niekas nėra jų matęs. Bet bananai, apelsinai, grapefruitai ir vynuogės dabar nebėra jokia retenybė. Tik, žinoma, pensininkui vynuogės yra – kaip tai lapei. Beveik tas pat, kaip senesniais laikais, kuomet žmonės turėjo pinigų, bet prekių nebuvo.

Žinoma, taip yra ne visiems. Šeštadieniais ir sekmadieniais Vilnius ištuštėja. Daugelis išvažiuoja į savo sodus ir jų "namelius", kurie dažniausiai nėra "nameliai", bet tikros vilos. Pravažiuojant matėsi, kad jie yra gerai prižiūrimi, ne vien tik vaismedžiai juose auga, bet ir įvairios daržovės bei gėlės. Daugelyje iš jų matėsi plastikiniai šiltnamukai. Tik ko pasigedau – tai avilių. Jeigu 20-30 km nuo Vilniaus ar Kauno nuotolyje avilių nėra, tai kas

tuos vaismedžius apvaisinti gali. Tad ir nereikia stebėtis, kad daugelis prastu derliumi skundžiasi. Ir reikėtų pasakyti, kad gyvenant Vilniuje – Žvėryne, medžių ir žydinčių baltųjų akacijų pavėsyje, vos pora bitelių (gal būt kamanių) temačiau. O man gyvenančiam artimame Čikagos priemiestyje, ne tiek nuo bičių, bet nuo širšių kai kada gintis reikia.

Baigiant šiuos mano Lietuvoje apsilankymo išpučius, dar norėčiau keliomis mintimis pasidalinti, kadangi mano kelionės tikslas nebuvo prie stalo su giminėmis sėdėti, ir jų (jau žinomų) istorijų klausytis. Tad aš norėjau visas žymesnes bažnyčias apžiūrėti, muziejus ir istorines vietas aplankyti. Ne viskas pagal mano numatytą planą vyko. Apie Pažaislį gana dažnai yra rašoma, kaip šiaurinės Europos baroko šedevrą. Ir neginčytinai tai yra viena iš įdomiausių, Kauno apylinkėse turistams lankytinų vietų. Nors šios kelionės metu dvejetą sykį Pažaislyje buvau, tačiau bažnyčios durys abiem atvejais, uždarytos buvo. Su tariamu ir nešnekiu prižiūrėtoju pasikalbėjus, atrodė, kad bažnyčia atidaroma tik palmėdų metu. Tad vykstantieji turėtų tai iš anksto numatyti.

AKIMIRKOS TĖVYNĖJE

Praėjusių metų vasarą Ona Vingilytė-Kavaliūnienė, gyvenanti JAV, Cleveland, OH, lankėsi Lietuvoje. Rugpjūčio 26 d. ji aplankė Vilkiškių. Šio miesto gimnazijoje O. Kavaliūnienė prieš Antrąjį Pasaulinį karą dėstė geografiją.

Vilkiškyje, prie buvusių gimnazijos rūmų ją su gėlėmis ir dovanomis sutiko anų dienų mokinės ir kolegė. Prie to pastato ir buvo padaryta ši nuotrauka.

Prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė

TRŪKS PLYŠ – PRIVALAU ATSIPRAŠYTI

Graužatis ir kiti nemalonūs jausmai širdyje atsirado po to, kai Didysis Izraelyje, žemai nulenkęs galvą, visų lietuvių vardu atsiprašė žydų tautą už holokaustą. Kai pagalvoji, gal už mane ir nereikėjo atsiprašinėti, kadangi tuo metu dar buvau per blozinas kilnoti Damoklo kardą. Tik visai ne tas pats dėl tolimesnių įvykių, dėl ko krūtinėje tarytum kirminas krebžda ir ramybės neduoda.

Senokai tai buvo. Sibire, Tiumenės srityje, netoli Irtyšo upės, prie Tobolsko miesto, kur kažkada didysis Jermakas totorius medžiojo. Gyvenau tada "ištaigingame" rezervate (kiti sakė – tremtyje) panašiai kaip prie komunizmo, bendruose barakuose, kurie buvo vienodi tartum vandens lašai. Palubėse kartu su mumis gyveno spiečiai tarakonų. Motinėlė Rusija labai turtinga šiais padarėliais, nors imk ir eksportuok. Miegojome ant bendrų, ištisinių divanų, bendrai šėrėme blakes. Bendrai nieko nevalgėme, nes nieko neturėjome ir visi sutartinai po 12 valandų kirtome mišką.

Labai jau įsimintina ta neeilinė 1951 metų kovo aštuntoji, "tarybinės moters didžioji šventė", vyrų atsilaidavimo diena, nes kartu su jais degtinę gėrė moterys ir vaikai, sutartinai dainuodami "čiaštuškas".

Tą dieną, tikriausia šventinės nuotaikos pagautas, iš pačios Tiumenės, aukšniais antpečiais blizgėdamas, pas mus atvyko MGB pulki-

ninkas, saugumo viršininko pavaduotojas, žydas, pavarde Uralovas.

Pravartu paaiškinti, kodėl žydas, jei Uralovas? Tokia tada mada buvo. Pažinojau vieną žydėlį Cukermaną, o tas ėmė ir į Sacharovą persikrikštijo. Tada visi stengėsi daryti taip, "kaip tėvelis darė", iš Džiugašvilio pavirtęs į patį... Staliną.

Pasirodo šis Uralovas atvažiavo manęs į Tiumenę parsigabenti. Tik nemanykit, kad šventiniu pyragu pavaišinti. Paprasčiausiai mandagiai paklausė, kaip aš su grupe bendraminčių sugalvojau Vakarų Sibire sovietų valdžią nugriauti. Toks paklausimas mane labai nustebino, nes mūsų rezervate išvis jokios valdžios nebuvo, tai ką benuversi. Taip ir pasakiau Uralovui. O jis man: girdi, buvo čia tokie Kolčakai, Denikinai ir dar kitokie biesai. Tada aš jam sakau, kad pas mus tokių nebuvo. Buvo tik iš karo grįžę "frontovikai", kurie mums sakė: – "Do Moskvę – daleko, do Boga – vysako, a my tut – carj i Bog" (iki Maskvos – toli, iki Dievo aukštai, o mes čia – caras ir Dievas". Be to, jų griauti nereikėjo, patys girti griuvinėjo.

Supyko Uralovas. Prisipažinsiu: aš irgi "geras", išvedžiau jį iš kantrybės. Ne be reikalo rankom ir kojom valią davė. Nublizgintais auliniais batais labai šauniai mano blauzdukalius spardė ir per sprandą abiejais kumščiais tvojo. Suprakaitavęs, susmurgęs, vos ne pro ašaras

šaukė: "Tu man gyvenimą trumpini!". Tik pagalvok, žmogau, ar turi teisę savo artimui gyvenimą trumpinti?

Ilgokai mudu nesutarėm, ištisą 10 mėnesių apie tą patį per tą patį šnekučiavomės. Kartą jau pervargęs, visai išsekęs Uralovas (aš dar stipriai laikiausi, nes iš MGB rūšio vienutės du prižiūrėtojai už parankių į trečią aukštą nešė pristatydavo Uralovui) pasakė, kad pasitelkęs Vakarų Sibiro karinį tribunolą, duos 25 metus laiko pamąstymui. Ir davė. Maščiau 14 metų. Dabar nori nenori, jeigu jau kažkam trumpinai gyvenimą, teks atsiprašyti.

Tik va, problemėlė: kaip nukakti iki Tiumenės, kuri kone už 4000 km. Galvojau, gal pas Prezidentą pasikonsultuoti, kadangi atsiprašymo misija – vienoda, o Tiumenė – net arčiau nei Tel Avivas. Deja, niekaip nesulaukiu, kada lėktuvas bus neužimtas. Jau atrodo, paimsiu. Bet vėl ta nelemta Atlantos olimpiada, kaip gi be Didžiojo – sportininko. Dabar girdėjau – ruošiasi į Antarktiką: po vasaros žaidynių pingvinų čiuožykloje pamiklinti kojas ant ledo. O kas žino, gal čia pat ir žemės ašį reikės stabilizuoti? Nes jo dėka Lietuvoje jau viskas "stabilu".

Pagaliau geras pažįstamas pakuždėjo į ausį: "Neskubėk, jei Rusijos vairą paims Žiuganovas, į Tiumenę teks pėsčiomis keliauti."

Vytautas Kaziulionis

TEISĖJAS NUSPRENDĖ: IŠTREMTI!

Š.m. sausio 30 d. "The Plain Dealer" dienraštis pranešė, kad JAV Apygardos teisėjas Paul. R. Matia, peržiūrėjęs jam pateiktus įrodymus, nusprendė, kad lietuvis Algimantas Dailidė prieš 42 m. neteislingai gavo JAV pilietybę. Jis neva nuslėpė tarnybą Lietuvos policijoje, kuri anot JAV Teisingumo departamento persekiojo žydus II-jo Pasaulinio karo metu. Dabar OSI – Specialiųjų tyrimų valdybos advokatai sieks jo ištrėmimo iš JAV.

Teisėjas citavo JAV Teisingumo departamento iš Lietuvos gautus dokumentus, pagal kuriuos A. Dailidė porą

kartų dalyvavo areštuojant žydus. Imigravimo dokumentuose 1950 m. nurodyta, kad A. Dailidė buvo miškininkas ir netarnavęs policijoje, – pareiškė teisėjas.

A. Dailidę ginantis advokatas Joseph T. McGinness pareiškė, kad jis apeliuos teisėjo P.R. Matia sprendimą JAV 6-sios Apygardos apeliacijos teisme, Cincinnati mieste, J.T. McGinness yra labai nusivylęs šiuo sprendimu. Anot jo, apeliacija užtruksianti apie viešerius metus, o jai nepasisėkus, ištrėmimo procedūra užtruks dar porą metų. J.T. McGinness argumentavo, kad iš

Lietuvos gauti dokumentai rodo, kad A. Dailidė dalyvavęs tik sulaikytų žydų tardymuose, bet jis jų neareštavo ir nežudė. J.T. McGinness tvirtino, kad Saugumo paskirtis buvo rinkti žinias apie komunistus.

Algimantas Dailidė pats neigia bet kokią dalyvavimą žydų persekiojime. "Visa tai yra tik manęs persekiojimas, ir man gėda, kad JAV valdžia leidžia tai daryti", – pareiškė A. Dailidė savo namų prekybos įstaigoje, Cleveland mieste.

(Remtasi "The Plain Dealer") G.Juškenas

LR AMBASADORIAUS SVEIKINIMAS

Gerbiami tautiečiai! Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga nuoširdžiausiai sveikinu visus Šiaurės Amerikos lietuvius ir kitus Lietuvos draugus.

1918 metais atkūrus Nepriklausomą Lietuvos Valstybę, Vasario 16-oji tapo ir svarbiausiu išeivijos lietuvių telkinių visuomeninio gyvenimo renginiu. Tai proga sueiti, parodyti savo meilę ir pasišventimą Lietuvai, jos laisvei ir gerovei. Šiaurės Amerikoje ryškiausiai mato me šios šventės vienijančią

jėgą, suburiančią Lietuvoje gimusius ir augusius, bei antros ir trečios kartos lietuvius.

Šios Vasario 16-osios proga, o taip pat Kovo 11 dieną prisiminkime savo meilę Lietuvai, pasiryžkime jai padėti įvairiais savo darbais, visais įmanomais būdais prisidėti prie jos Nepriklausomybės išsaugojimo.

Dr. Alfonsas Eidintas
Lietuvos Respublikos Nepaprastasis ir Įgaliotasis Ambasadorius Jungtinėje Amerikos Valstijose ir Kanadoje

LIETUVOS VYČIŲ 96-OSIOS KUOPOS ISTORIJA

Besiruošiant Lietuvos Vyčių 84-ajam metiniam seimui, norim supažindinti su Lietuvos Vyčių 96 kuopos istorija. Žinias suteikė Lietuvos Vyčių garbės narės – Pranciška Petkuvienė ir Elinor Služienė.

Dayton Lietuvos Vyčiai susiorganizavo dar 1917 m. bet nebuvo įteisinti (un-chartered). Ši jaunų lietuvių grupelė aktyviai veikė iki 1921 m. Lietuvos Vyčiai sukūrė dūdų orkestrą, kuris patarnavo parapijai ir visuomenei daugelių metų.

1932 m. Lietuvos Vyčių 96-oji kuopa buvo oficialiai įregistruota. Veronika Omlor tapo viena ir pirmųjų narių ir dar šiomis dienomis tęsė savo narystę. Ši kuopa orientuojasi į šeimos tradicijas, todėl daug jos narių yra trečios ir ketvirtos kartos vyčiai. Kuopa aktyviai dalyvauja Švento Kryžiaus lietuvių bažnyčios ir parapijos gyvenime. Jie vykdo įvairius labdarybės projektus, remiančius Lietuvą.

Nuo 1932 m. pabaigos iki 1942 m. 96-oji kuopa turėjo jaunųjų padalinį. Per II pasaulinį karą daug jaunų vyrų buvo pašaukti tarnauti, tad ir jaunųjų kuopa neveikė. 1955 m. ji buvo atkurta ir iki šiol aktyviai veikia. Kai jaunieji pasiekia suaugusiųjų amžių, jie pereina į suaugusių kuopą.

96-oji kuopa gali didžiuliotis, turėdama 7 garbės narius. 12 narių buvo apdovanoti Lietuvos Vyčių stipendijomis. Ši kuopa šeiminingavo per jubiliejinį – 25-ąjį seimą 1937 m. ir tris metinius seimus: 1952 m., 1967 m. ir 1976 m.

Ir dabar jau ruošiamasi 84-ajam seimui. Seimo rengimą koordinuoja Jim Geiger. Į jį galima kreiptis tel. (513)836-7996. Suvažiavimo posėdžiai vyks Holiday Inn viešbutyje, 2800 Presidential Dr., Fairborn, Ohio 45324. Tel. (513) 426-7800. Seimas vyks 1997 m. rugpjūčio 7-10 d.

Regina Juškaitė

BALTIŠKOJI REZOLIUCIJA JAV KONGRESE

Sausio 17 d. kongresmenas Gerold B.H. Solomon (R-NY) Atstovų rūmams pateikė rezoliuciją, H. Con. Res.10, kurioje siūloma Kongresui priimti nutarimą, kad Estija, Latvija ir Lietuva daro pažangą politinių bei ekonominių laisvių srityse. Jeigu tos valstybės taptų NATO narėmis, tai būtų reikšmingas įnašas į NATO tikslų realizavimą, Baltijos regione įtvirtinant laisvę ir taiką. Toliau rezoliucija siūlo Amerikos vyriausybei kviesti Baltijos valstybes kaip galima greičiau tapti pilnateisėmis NATO narėmis ir taip pat jas pakviesti dalyvauti NATO viršūnių suvažiavime, kuris įvyks Madride liepos 7 ir 8

dienomis.

Įtakingasis New York kongresmenas G.Solomon visiems kongreso nariams parašė "Dear Colleague" (Mielas Kolega) laišką, kviesdamas H.Con. Res. 10 paremti. Rusijos užsienio reikalų ministerija paskelbė viešą pareiškimą, kad G.Solomon rezoliucija – nenaudingas žingsnis ir kad Rusija nepritaria NATO išplėtimui.

H. Con. Res. 10 JAV Kongrese atsirado Baltų Laisvės lygos pastangomis. Lyga kartu su kongresmeno Christopher Cox ekspertais ruošia rezoliucijos projektą Karaliaučiaus reikalui.

Juozas Kojelis

GYVENIMAS, PAŠVESTAS LIETUVAI

(II dalis)

Bronius Šukys

Kai Raudonoji armija ugnies sūkuriuose bloškėsi atgal į Lietuvą, Teodoras Blinstrubas su žmona mokytoja Barbara ir dviem dukrom – Severina ir Daiva apsisprendė laikinai pasitraukti iš Tėvynės. Jiems pavyko pasiekti anglų užimtą Vokietijos zoną ir įsikurti Oldenburgo lietuvių stovykloje. T. Blinstrubas čia tuoj įsteigia pilną lietuvių gimnaziją ir 1945-46 m.m. dirba jos pirmuoju direktoriumi. Išleidžia 14-kos abiturientų pirmąją laidą. Vėliau T. Blinstrubas tampa lietuvių gimnazijų ir amatų mokyklų anglų šiaurinės zonos inspektorium.

1948 m. atvyksta į JAV, dirba įmonėse darbininku, studijuoja Ilinojaus Technologijos institute ir įgyja papildomą braižytojo specialybę, kurią laiką dirba inžinierium. Į pensiją išeina 1973 m.

Mėgdamas nuo pat jaunystės visuomeninį darbą, jis tuoj įsijungia į plačią Čikagos lietuvių veiklą. Neįmanoma laikraštiniame straipsnyje nė suminėti jo gausybės įvairiausių pareigų. Per metus akimis jo pareigybių sąrašą, tiesiog nustembi, kaip jis galėjo jas aprėpti, visur suspėti, kaip fiziškai ir morališkai atsilaikyti. Pasiekti tokias aukštumas, kaip Amerikos Lietuvių Tarybos (ALT'o) pirmininko postą, tebuvo lemta žmogui, apdovanotam organizatoriaus talentu. Mes, Vilkijos gyventojai, gėrimės ir didžiuojamės, kad Amerikos lietuvių istoriniam judėjimui davėme iškilią vadovą, kuris lietuvių išeivijos ir pačios LIETUVOS reikalais lankėsi pas JAV viceprezidentą H. Humphrey, prezidentą G. Ford ir prezidentą R. Reagan.

Ne vieną kartą T. Blinstrubą girdėjome kalbant per "Amerikos Balso" radiją į pavergtą lietuvių tautą, gailinančią išsivadavimo Viltį. Buvo be galo svarbu neleisti užgesinti Lietuvos laisvės bylos ir Lietuvos atkūrimo idėjos. T. Blinstrubas buvo pirmųjų keturių Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) seimų aktyvus atstovas.

Anuomet neįkainojamai reikšmingas buvo Vatikano balsas. Kai kilo pavojus, kad Vatikane gali būti uždaryta Lietuvos atstovybė, T. Blinstrubas išrenkamas komiteto šiai atstovybei ginti pirmininku.

Atskirai reikia dar paminėti T. Blinstrubo veiklą Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos gretose. Dar nepriklausomoje Lietuvoje buvęs jaunaliuvių grupės vadovu, T. Blinstrubas nuo 1967 iki 1973 m. ėjo įvairias pareigas ALTS-gai.

Būdamas pedagogu iš pašaukimo, T. Blinstrubas pasiaukojamai dirbo dar ir jaunimo patriotinio bei pilietinio auklėjimo srityje. Atsimenu, kaip jis man dar anuomet Vilkijos gimnazijoje sakydavo;

– Dirbi su jaunimu – dvasia, netgi ir kūnu nepasenssti.

Lietuvių Studentų Tautininkų korporaciją– Neo-Lituania jį išrinko garbės filisteriu. Nuo 1990 m. tampa Lituanistikos Tyrimų ir Studijų Centro Tarybos nariu.

Savo laiku išgarsėjęs monsinjoras dr. Prunskis apie T. Blinstrubą taip rašė: "Nenuostabu, kad tie gausūs su pasišventimu atliekami jo visuomeniniai darbai susilaukė tinkamo įvertinimo. Jau 1928 m. buvo apdovanotas Nepri-

klausomybės medaliu, 1937 m. – Jaunosios Lietuvos Trijų Liepsnų žymeniu, 1986 m. Šaulių Žvaigždės ordinu". (Iš JAV laikraščio "Lietuvių Dienos", 1988 m. sausis).

T. Blinstrubas – ALTS Garbės Teismo Pirmininkas, šios Sąjungos Garbės narys ir kartu ALTos (Amerikos Lietuvių Tarybos) Garbės narys.

T. Blinstrubas ir šandien palaiko ryšius su Lietuva, susirašinėja su Lietuvos Seimo nariu dr. Kaziu Bobeliu – buvusiu VLIK'o pirmininku, buvusiu LRS Tautininkų frakcijos seniūnu dr. Leonu Milčiumi ir kitais. Minėtas dr. Kazys Bobelis 1995 m. vasario 14 d. laiške man rašė: "T. Blinstrubas – didis patriotas, visą gyvenimą dirbęs LIETUVAI".

Gausią savo biblioteką T. Blinstrubas mano dovanoti Tauragės centrinei bibliotekai.

Būtina paminėti, kad šio iškilaus tauragiškio sėkmę didžiule dalimi nulėmė jo žmona – mokytoja Barbara, pasišventusiai rėmusi visus savo vyro darbus. Dabar ją, jau pasiligojusią, slaugo pats T. Blinstrubas.

Jis pernelyg kuklus. Man rašė, jog nepageidavęs savo 90-mečio jubiliejaus minėjimo. Esą, dar nepakankamai pasidarbavęs savo Tėvynei. Tačiau visi, jį pažįstantys, pripažįsta, kad jis pasidarbavo labai ir labai daug. Derėtų apie jį parašyti knygą. Sveikatos ir sėkmės brangiam Jubiliatui!

Bronius Šukys

Mokytojas lituanistas,
Lietuvos Garbės
kraštotyrininkas

Kaunas

Teodoras Blinstrubas (Nuotrauka iš "Dirvos" archyvo)

T. BLINSTRUBAS KALBASI SU OBERLEITENANTAIS

Pavakariukais kažkas beldžiasi į langą ir šaukia iš gatvės:

– Wo wohnt ihrer Gimnasialdirektor? Was macht er? (Kur gyvena jūsų gimnazijos direktorius? Ką jis veikia?)

Negi pasakysi:

– Er kocht guter Schnaps und harre deutschen Gaeste. (Jis varo gerą šnapną ir laukia svečių vokiečių.)

Po valandžiukės jau girdi lodomą direktoriaus šunį. Mat atsibeldžia "neprašytas svečias". Ir dar ne vienas. Iš kvapo pažinsi, ko jiems reikia. O negavę vis dėlto susėda. Mat įdomu pasikalbėti su lietuvių švietimo vadovu. Atsimena, kaip jų "gimnasialdirektor" užsukdavo ausį ir ant kaklo tarsi škaplierius užkabindavo lenTELę su užrašu "ESEL" ("asilas"). (Vokietijos mokyklose ilgai buvo naudojamos fizinės ir niekinamosios bausmės.)

Žodis po žodio ir ... apie karą.

– Unserer "Bliczkrieg" zugrunden gegangen. Dennoch bilden wir "grosses Reich" und "neues Europa" Im Osten ist Raum ohne Grenzc. (Mūsų "žaibo karas" sužlugo. Tačiau mes tebekuriame "didįjį Reichą" ir "naująją Europą". Rytuose – erdvės be ribų.)

Nutaikęs gerą proga,

direktorių išdrįsta švelniai papriekaištauti, kad vokiečiai elgiasi labai žiauriai, ypač su žydais.

– Istorija rodo, kad užkariautojų žiaurumas ne kartą pražudo ir juos pačius. Historia est magistra vitae. (Istorija – gyvenimo mokytoja, lotyn.), – oriai dėsto direktorius.

– Krieg ist Krieg. Nach dem Kriegs schluss werden wir friedliebenden als weissen Trauben. (Karas yra karas. Po karo mes būsime taikūs kaip balti balandžiai). – veidmainiškai giriasi fricai.

– Betgi Hitleris savo knygoje "Mein Kampf" ("Mano kova") dėsto, kad mažos tautos turėsiančios išnykti kaip vandens lašai nuo karšto akmens, – nesutinka direktorius.

Vos tik išgirsta fricai savo fiurerio vardą, kaip įgelti pašoka, išsitempia, rankas iškelia įžambiai aukštyti ir kaip paryčio gaidžiai vienu balsu pragysta:

– Heil, Hitler!

Kitas dūr priduria:

– Sieg heil! (toks jų kovos šūksnis).

Pokalbis nutrūksta...

Ir, anot liaudies patarlės, "gumbą gavę – ne raguoli", rudmarškiniai išsinešdina.

Bronius Šukys

Kraštotyrininkas

Kaunas

Zigmo Degučio nuotraukoje (iš kairės): T. Blinstrubas ir dr. B. Nemickas, 1996 m. rugsėjo 2 d. Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos baigiamajame pobūvyje

M.K.ČIURLIONIO MENŲ GIMNAZIJA

(Pabaiga)

E. Talmantas

Ar ne stebuklas, kad dailės skyrius išgyveno, išliko ir išauklėjo nemažą būrį šiandien žinomų dailininkų. Kiekvienais metais į dailės skyrių būdavo priimami apie dvidešimt penki mokiniai. Iš jų apie 80% įgijo įvairias specialybes aukštosiose mokyklose. Dailės skyriui daugybę metų vadovavo A. Garbauskas, be galo tolerantiškas, taktiškas žmogus. Jis nė vienam pavaldiniui nesugalvojo primesti meninių požiūrių ar politinių apinasrių. O sunkumams įveikti labiausiai tiko humoras! O kas kita mums bebuvo likę? Sunku net įsivaizduoti: juk mokytojai vadina moje TSRS buvo skiriamas tik pasyviojo "statisto" vaidmuo.

Metams bėgant, keitėsi kartos, kito vertybės. Daugelis buvusiųjų mūsų mokyklos mokinių, šiandien jau mokytojai. Ir dabar jie prisimena, kokiomis mintimis buvo auklėjami, džiaugiasi įgiję nekintančių žmogiškųjų vertybių, žmogaus vidinio pasaulio suvokimą, pagarbą moralės principams. Visa tai paliko pėdsaką ir jų kūryboje, ir šiandieniniame jų gyvenime. Dabar jie suvokia, kaip mokytojams rūpėjo atskleisti jų individualybę. Todėl dabar jie patys rūpinasi vis naujais ateinančiais vaikais.

Šiandien jaunieji mokytojai moko avangardinio meno išraiškos priemonių, aiškina, kaip suprasti ir įvertinti gyvenimo tikrovę. Šioje mokykloje nėra vienpusiškumo: čia mokoma ir akademinio piešimo, ir moderniojo

meno suvokimo. Svarbiausia: mokymo procesas siejamas su kūrybos džiaugsmu. Mokinys ne tik gauna žinių, yra lavinamas, bet ir atiduoda – kuria, atskleidžia savo sugebėjimus tam tikrose meno srityse.

Ponas R. Sidrys Čikagos dvimėnesiniame žurnale "Observer" rašo, kad per pastaruosius penkerius metus iš Amerikos buvo išsiųsta daugiau nei šimto milijonų dolerių vertės medžiaginė parama Lietuvai. Straipsnio autorius rūpinasi, kad šioji parama būtų teisingai skirstoma. Visų lietuvių vardu norėtųsi išsakyti dėkingumą: tai tikrai milžiniškos lėšos! Dalis jų yra tikra krikščioniškoji parama, pasidalijimas su artimu.

Išdrįsiu ir pats pasidalinti patirtimi. Mūsų mokyklą kartais remia Leipziger katalikų bendruomenė. Ji skiria tikslines sumas tam tikriems reikalams. Už šiuos pinigus buvo nupirkta autobusas ir vaizdo kamera. Anglijos visuomeninė organizacija "Westerly Trust" dailės skyriui padovanojo daug knygų apie meną su sąlyga, jog mes atidarysime skaityklą. Nepamirškime, kad šiandien mokykla, švietimas Lietuvoje yra visai apleisti: tikimasi, jog ekonomika yra tikrasis visa ko pagrindas, kad ji suklestėsianti, deja, nekultūringoje visuomenėje.

Nepaisant šių dienų niūrių spalvų, mūsų jaunoji karta labai rūpinasi mokyklos dailės skyriumi. Jam dabar vadovauja R. Karpavičius. Jis ne tik tęsia gerą senas mo-

kyklos tradicijas, bet rūpinasi ir remontu, randa pagalbininkų. Vieni iš jų nupirko mokyklai kelis kompiuterius. Norime įrengti kompiuterių klasę, nes mūsų mokiniai tik dabar su jais susipažįsta. Suremontavę dvi patalpas, galėsime rengti parodas. Įsivaizduokite aktorių be scenos arba muzikantų be salės... Deja, mes ilgą laiką neturėjome ploto jokiai ekspozicijai.

Taigi mes džiaugiamės praeityje ir dabar nuveiktais darbais. Atidarome mokykloje galeriją "Mažoji mūza", kurioje numatome šį pavasarį surengti pasaulyje išsibarsčiusių lietuvių kilmės vaikų ir jaunuolių kūrybos parodą. Norėtųsi tapti nors mažu atramos taškelio, galinčiu padėti bendrauti, burtis jaunimui, besidominčiam daile. Daugeliui tai gali būti akstinas kurti grožį ir gerį. Kultūros, meno puoselėjimu dabar turi rūpintis šiandieninė karta. Žmogaus gyvenime pačioje jaunystėje įdiegti kultūros, meno pradmenys yra labai svarbūs ir skatintini. Kaip jau minėjau, M.K.Čiurlionio menų gimnazija buvo ir šiandien yra viena iš svarbiausių kultūrinio ugdymo įstaigų šalia kitų humanitarinės krypties aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų.

Manau, kad kultūros ateities problema Lietuvai yra ne mažiau svarbi, negu seniau. Gal būtų dabar ji net yra dar didesnė, nes pasaulis – daug atviresnis. Mums reikia tikrai aukšto piliečių kultūros lygio, kad tauta išmokytų skirti pelus nuo grūdų.

tas". Kad nuramintume "pacifistus", vėl pasinaudosime to paties žodyno aiškinimu, jog frontas reiškia ir veikimo sritį. Negi mes paliksime tėvynės okupantų fronte, o patys trauksimės į ramų sraigės kiautą, rengdami tik psichodelines puotas ir dainuodami "nolli tangere circulos meos"...

Miegančiųjų laukia mirtis, kovojančiųjų laukia laimėjimas!"

Kiaurame laive

Tarp mūsų kažkaip išsivyravo nelemtas įsitikinimas, kad ryšių su Lietuvos žmonėmis palaikymo ("bendravimo" ir "bendradarbiavimo") klausimu išeivija nesutinkamai suskilo į dvi priešiškas nusiuteikusias, o neretai ir tarp savęs kovojančias puses. Iš tikro tuo klausimu suskili- mo nėra ir būti negali. Juk savitarpio bendravimo, bendradarbiavimo ir visokeriopo santykiavimo trokšte trokšta okupuoto krašto lietuviai ir tuo pačiu jausmu atsako tautiškai gyvoji išeivija. Natūralius tautos ir išeivijos santykius stabdo Lietuvą okupavusi Maskva ir Maskvos tarnyboje dirbą lietuviai. Nuomonių pasidalijimas įvyko ne dėl pačių santykių, bet dėl tų santykių formų. Sąmyšį kelia ekstremistiniai sparnai, viena vertus, akla priimdami Maskvos pasiūlyto bendradarbiavimo formas, antra vertus – bet kokį bendravimą totaliai atmesdami.

Brazdžionis bendravimo – bendradarbiavimo klausimą svarsto blaiviai:

"Juo toliau, tuo labiau nebesame atskirti nuo

savųjų tėvynėje geležine siena. Matome jų padėtį, su- prantame jų pastangas ir jau- čiamo jų gyvybės pulsą. Mokomės atskirti sava nuo svetimo, pasirinkta nuo primesto. Noras palaikyti ry- šį su savaisiais okupuotoje tėvynėje – visų didelis ir nemeluotas. Tik ir čia reikės suprasti, kad neturime atsi- sakyti principo dėl Beverčio ar Abejotinos vertės blizgu- čio. Nebijokime danų, ne- šančių dovanas iš svetimųjų malonės, bet negriebkime jų į glėbį ir nespirkime tuo pa- čiu metu savųjų, kurie yra atsargūs ir nepritaria stai- giems, neapdairiems veiks- mams. Laisvos tėvynės pasiilgimas vadina ir vadina mus būti rimtais ir išmintin- gais." ("Lietuvių dienos", 1968 gruodis)

Su protingu nepasiti- kėjimu žvelgdamas į "danų dovanas", Brazdžionis 1967 birželio numeryje "Nedvi- prasmiškai: ne!" pasisakė prieš iš ten organizuotą sportininkų kelionę į Lietuvą (ir to atsargumo įžvalgumas pasitvirtino), o lengvabūdiškai susižavėjusius sovietų pasiū- lymo bendradarbiavimo bliz- gučiais įspėjo:

"Žavėtis gyvatės lie- žuvio miklumu ar chameleo- no spalvų gražumu, rodos, gali tik paikas. Dar paikiau atrodo tas, kuris komunisti- nėje melo propagandoje ta- riiasi ieškąs gero ir gra- žaus... Saliamone, karaliau Saliamone, ką tu pasakytum dabar apie mūsų "žurnalis- tus", sėdantįs į kiaurą "kul- tūrinio bendradarbiavimo" laivą?" ("Lietuvių dienos", 1963 balandis).

Trumpi pranešimai

LAIKAS
UŽSIPRENUMERuoti
KULTŪROS ŽURNALĄ
"NAUJAJI
ŽIDINĮ-AIDUS"

Kultūros žurnalo "Naujojo židinio – Aidų" lei- dėjai kviečia savo prenumeratorius, gyvenančius už Lie- tuvos sienų, atnaujinti prenu- meratą 1997 metams. Taip pat raginame užsisakyti tuos, kurie žurnalo dar negauna.

"Naujasis židinys– Aidai" yra Amerikoje leisto žurnalo "Aidai" tęsinys. Jį dabar Vilniuje leidžia katali- kų intelektualų sambūris jau septyneri metai. Žurnalas pa- sižymi giliais krikščioniškos pasaulėžiūros straipsniais, literatūrine kūryba, išsamia visuomenine-politine infor- macija. Tai aukščiausio lygio katalikiškas žurnalas Tėvynė- je, kuriuo turėtų susidomėti ir užsienio lietuvių šviesuo- menė. Jis išeina 100 didelio

formato puslapių leidiniu kas mėnesį.

Metinė prenumeratos kaina 44 dol. Siunčiamas oro paštu. Lengviausia žurnalą užsiprenumeruoti, siunčiant minėtą sumą šiuo adresu:

Rev. Leonardas Andriekus,
O.F.M.

Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine 0404

ILLINOIS LIETUVIŲ
RESPUBLIKONŲ LYGOS
METINIS
SUSIRINKIMAS

Šaukiamas vasario 23 dieną, sekmadienį, 12:30 val. p.p. Pasaulio Lietuvių Centre, 14911 127 th. St. Lemonte, "Bočių Menėje". Valdybos nariai skaitys pranešimus, bus renkama nauja valdyba, pasitarsime dėl savo veiklos ateityje. Po susirinkimo pa- bendravimas. Narius ir pri- jaučiančiuosius kviečiame dalyvauti.

POETAS – PUBLICISTAS

Juozas Kojelis

(iš knygos "Iš nakties į rytą")
(Pabaiga)

"Kaip krikščioniui gyvenimo tikslas yra Die- vas, jo pasiekimas, su juo susiliejęs, – jo aukščiausias šios žemės idealas, taip ir mūsų kiekvieno lietuvi- o idealas yra Lietuva. Ir nelai- mingas tasai, kurs pavargs jo besiekdamas, ar pasi- trauks iš kelio, pats nueida- mas į žemės sunkelius".

Labai įdomu, kad šiame dvigubai ilgesniame nei paprastai vedamajame Brazdžionis trumpai paliečia kumunizmo – rusiškojo eks- pansionizmo klausimą, kurį išsamiai "Į Laisvę" žurnale po 12 metų nagrinės prof. Antanas Maceina. Brazdžio- nio konstatavimas sutampa su būsimo Maceinos iš-

vadomis:

"Lietuva pavergta! Teisybė, bet ji dar nesunai- kinta neatstatomai; lietuviai spaudžiami dvejopomis rep- lėmis – rusų imperializmo ir komunistinio internacionaliz- mo, bet jie dar nėra visiškai išžudyti..."

Frontai ir kova

Okupuotos Lietuvos status quo susigyvenimui pa- teisinti linijas keičiančioje spaudoje pasirodė pašaipūs "kovos" ir "fronto" terminų aptarimai. Į tą pašaipą Braz- džionis atsiliepė 1968 kovo mėnesį:

"Tiesa, kai kam tas žodis "kova" nelabai patin- ka, kova tuojau asocijuojasi su ginklais, krauju, lavonais. "Dabartinės lietuvių kalbos

žodynas" tarp keletos "ko- vos" reikšmių duoda ir tokį aptarimą: "Kova – veikimas, norint pasiekti kokį tikslą". Ar mes nenorime pasiekti savo tikslo? Pagaliau – mū- sų ginklai ne metalo, – poli- tiniai, kultūriniai; mūsų "pralietas" kraujas (sakome tiems, kurie alpsta, pamatę lašą kraujo) bus atidengta priešo melo ir propagandos srovė; mūsų paguldėti lavo- nai – iš rikiuotės išvesti ko- munistinės propagandos adeptai, demaskuoti, apnuo- ginti, išstatyti pajuokai, pa- niekai. Jeigu taip kovosime, mūsų – laisvojo pasaulio lietuvių – kova bus vesta ge- rai. Tegu ja kiti vadins dar- bu, dar kiti veikla. Politinė, kultūrinė, visuomeninė veik- la visuose frontuose. Bet štai ir vėl kovos terminas: "fron-

BALIO AUGINO ŠVENTINĖ POEZIJA

Alė Rūta

Čiulbėk lyg paukštė
Kalėdų skaidrų džiaugsmą -
Pajusk žvaigždėtą aukštį
Ir amžinybės jausmą!" -

Nedidelis eilėraščių rinkinys (apie 60 pusl.), bet jame – intensyvos minties ir skaidrių "amžinybės jausmų" poezija. Knygelė prasideda liaudies motyvais šventų Kalėdų a. tainavimu, po to seka eilėraštis, dedikuotas jaunystės bičiuliui, o paskui – du knygos skyriai: "Vilties žvaigždė" ir "Taikos giesmė".

Kas "Vilties žvaigždėje"? Kalėdų psalmė, Baltuos Kalėdų rūmuos (Bernelių mišios, angelų varpai, Credo) ir Kalėdų malda – atsiminimuose. Paskui – Gi-

musiojo garbei, Stebuklas...
Vis tai – prisiminimai iš vaikystės, iš Tėviškės. Ir:
Šiąnakt surandame tikėjimą,
Žmogaus širdy išaustą,
Ir tampame
Žvaigždžių ugnim,
O ne bedugnėn krintanti
Beprasmiška auka."

(Iš eilėraščio
"Bedugnių šviesa")
Ar galima poezijos turinį atpasakoti? Ne. Ir nereikia. Tik reikia skaityti ir įsijausti, išmąstyti, nes tai – gražios, prasmingos kalėdinės miniatiūros.

Tarp vilties maldų yra ir sunkių atsidūsėjimų:
"O, Viešpatie,
Nors uždegei Kalėdų žvaigždę
Žiemos naktų speige,
Bet palikai širdį žmogaus
Tamsią ir tuščią.
Kaip mano šalies
Apiplėšti namai. (32pusl.)

Yra ne tik pasikartojančios minties maldų bei posmų, bet ir priešingų išsireiškimų apie "tuščią ir šaltą

širdį žmogaus". Pavydžiui, 37-tame puslapyje skaitome:
"Gloria in Excelsis" --
Skamba dausų keliuos -
Vidunaktį žemė melsis,
Žmogaus širdis spinduliuos .

Iš tikro, dauguma eilėraščių spinduliuoja vidinę šilumą, pakilimu link Gimusiojo, dangiškos šviesos... Tai guodžianti religinė poezija. Ir gražūs (ne šalti!) gamtos vaizdai, atsiminimuose iš Tėvynės ir visur – Kalėdų naktį. Beveik visose poetinėse mintyse – Lietuva:
– "O, Lietuva,

Balta lyg paplotėlis šventas,
Kuriuo dalinasi visa šeima –
Tėvynėj baigėsi adventas,
Nors dar žvarbi, gili žiema".

– 61p.

Balys Auginas.
"Kalėdų Paukštė", poezija.
Viršelė – dail. Ados Sutkuvienės. Rinko ir laužė kun. Gediminas Kijauskas, S.J. Spausdino Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapija, 1995 m., 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

KALĖDŲ PAUKŠTĖ

K. Barėnas

Taip pavadintas Balio Augino kalėdinės poezijos rinkinys, išleistas 1995 m. Clevelando Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijoje.

Po rinkinyje spausdinamais eilėraščiais nurodyta, kada kuris jų parašytas. Tos datos liudija, kad per pastaruosius 40 metų poetui vis rūpėjo Kalėdų tema. Tiek metų praėjo, rinkinyje apie tiek ir kalėdinių eilėraščių. Kai kurie metai, tiesa, praėjo be tokio didžiajai šventei skirto kūrinio, o kai kuriais sukurta po kelis.

Ne vienas lietuvių poetas yra kūręs kalėdinę poeziją, bet Balys Auginas štai padovanojo tautiečiams visą rinkinį jos, taigi tuo pirmauja prieš kitus.

Kalėdos – didelės šventės, skirtos prisiminti Kristaus gimimui. Tai ir poetinė B. Augino kūryba čia puošni ir vaizdinga. Angelai dieviškais aidais sudrumsčia žemę. Viešpats uždega Kalėdų žvaigždę žiemos naktų speige. Kadangi daugumas mūsų gyvename tokiuose kraštuose, kuriuose Kalėdų metu būna šalčių ir sniego, tai ir šioje poezijoje sniego laukais bėga mėnuo su žiburiu, pilnaty angelai žvaigžde-

lėm barsto smulkių sniego confetti, paskendo kelias į pusnis išokęs. Tai tik pora tokių puikių posakių, o jų apstu čia spausdinamuose eilėraščiuose.

Kalėdas švenčia visas krikščioniškasis pasaulis. Jų esmė yra visuotinė, tarptautinė, bet kiekviena tauta susieja jas su savo gyvenamąja aplinka, papročiais, istorija, kasdieniniais įvykiais. Tai ir mūsų poetas jau rinkinio pradžioje išspausdintoje sakinėje "Lietuviško Kalėdų angelo malda" pateikia vaizdą šventės nelaisvėje esančios tautos, kai Lietuviškas Kalėdų Angelas Sėdėdavo liūdnas prie uždarytų Vilniaus Katedros durų.

Aušros Vartuose jis imdavo skausmo rakštį iš klūpančių širdžių, skaitydavo seną Aušros maldaknygę, "Kuris kalba poterius Mūsų gimtąją kalbą – Klaupias balčiausion pusnin"

Ir meldžiasi tas lietuviškas angelas, sako, už mus, išsibarsčiusius akmenukus, ir tiki, kad tėviškė kelsis.

Jeigu kitų lietuviškų užuominų ir nebūtų, tasai vienas eilėraštis vers lietuviškas širdis sušilti. Bet ir toliau

vis prasiveržia lietuviškumo posmai:

Leisk, Visagali,
Angelui savo
Pragysti
Ant mano namų
Švento ir sukapoto
Slenksčio".

Čia pat ir lietuviškos žiemos vaizdas: žiema užklojo tėviškės laukus išblyškusio sniego drobule, kaip poeto motina dengdavo šventąjį Kūčių stalą. Kitur prašoma, kad gimęs Kūdikis mūsų Tėvynėje vergijos tamsą nugaltų. Arba dar kitur prašymas:

Nepamiršk, Teisingasai
Savo užmirštos tautos
Vaikų! –

Grynai lietuviškas štai dar "Kalėdos tėviškėj". Kalėdinėje elegijoje "Akmuo ir žvaigždė", kaip priešpriešą Kristaus gimimo šviesiam įvykiui, yra ir toks posmas:
Mano Motina
Svetimus kerta medžius
Svetimiems,
Nešdama ant pečių
Rimbą ir kartuves.

Tie kartuvių metai pasibaigė, o Kalėdos kartosis. Ir kam į rankas pateks šis rinkinys, tas kasmet galės pasiimti jį ir pasigrožėti poeto žodžiais ir vaizdais tų didžiųjų švenčių tema.

VASARIO ŠEŠIOLIKTAJAI – PARADAS

TURGAUS aikštėje dūdų orkestras:
Zvimbis širšėmis lėkštės metalo,
Senas būgnas vis kosti dusliai -
Skardžiai rėkia trimto burna ---
Skraido vėliavų kregždės po miestą,
Spindi ledo žvaigždutėmis balos
Ir nutūpę aušros spinduliai
Ant kareivių šalmų --- Kolona
Maršo žingsniais sutrupina grindinį --
Žalias miškas gatvėje vaikšto
Ir šlamėdamas laisvės daina,
Purto kretančius griaučius namų ---
Ant pečių saulės kamuolį spindintį
Neša gretos kareivių per aikštę -
Aidi žemė, ir dunda minia --
Ir apkursta laukai nuo šauksmų ---

O, Likime,
Į vainiką mūs širdis supynei -
Toks saulėtas Vasaris krūtinėj
Po tiek metų laukimo aušrų! --

AMŽINOJI GYVYBĖ

SŪNAU,
Nėra nieko švelnesnio pasauly,
Kaip kedenamį tėviškės vėjo
Purūs protėvių žemės patalai -

Jais užkloti aisčių kilties pelenai
Snaudžia saldujį amžių snūdį --
Ramus amžinasis miegas, sūnau -

Kai tirono kaustyta pėda
Nemindžioja tavo žemės
Švento, žydinčio veido --

Kai gyvas senolių žodis žydi
Amžinąją gyvybę tavo lūpose
Ir savo žemėj esi laisvas kaip sakalas --

VASARIO 16-OJI ELIZABETH

Julius Veblaitis

Kartais tenka su nuostaba išgirsti, kad, girdi, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, kažin ar esą reikalinga ir toliau tęsti minėjimus, sakyti patriotines kalbas, rinkti lėšas ir t.t. Ir tikrai, kai pasižvalgai spaudoje, tai ir matosi, kad minėjimų srautas kai kur yra sumažėjęs.

Tokia būklė yra apgailėtina. Tiek Vasario 16-oji, tiek Kovo 11-oji Lietuvai yra nepaprastos svarbos šventės. Jei nebūtų buvę Vasario 16-osios, tai, istorikų nuomone, lietuviai būtų pamažu išnykę rusų, lenkų ar gudų masėje. Panašiai yra atsitikę Gudijoje. Ten liko tik jos vardas, o krašto kalbą ir kultūrą užgožė rusiškoji.

Šiandien pati nepriklausomybės prasmė mums suteikia progą tautiškumo kolektyvams ir patriotiniam valstybingumo atsinaujinimui.

Lietuvių Bendruomenės Elizabeth apylinkė ruošiasi Vasario 16osios minėjimui, kuris įvyks vasario 23 d., sekmadienį, lietuvių parapijos salėje, 211 Ripley Place, Elizabeth. Už Lietuvą bus pasimelsta švento Petro ir Pauliaus bažnyčioje per vienuoliktos valandos mišias.

Tuoju po pamaldų gražiai suremontuotoje parapijos salėje vyks minėjimas. Kalbą pasakys Dr. Petras Anusas, Lietuvos generalinis konsulas New York. Jis neseniai lankėsi Lietuvoje. Taip pat bus parodyta nauja Lietuvos vaizdajuostė. Po minėjimo bus užkandžiai. LB Elizabeth apylinkės valdyba kviečia visų New Jersey apylinkių lietuvių šiame minėjime vasario 23 d. dalyvauti, nes, kiek žinoma, kitose vietovėse jau, deja, šios šventės niekas neberengia.

BAJORAI

Vladas Vijeikis

Ipratau pirmajame laikraščio puslapyje matyti sensacingas, pasaulį sukrečiančias žinias. O štai, žiūriu, "Dirvoje" užpulti Lietuvos bajorai.

Pikti istorikai sako, kad Lietuvos bajorai buvę tokie neturtingi, kad neišgalėję nusipirkti kardų. Tad nešiodavę medinius. Su mediniais kartais ne ką pakariausi. Reikia tikėtis, kad bajorai neis į kovą ir "strategiškai" pasitrauks.

Straipsnyje sakoma, kad nepriklausomoje Lietuvoje bajorija buvo panaikinta. Tiesa, luomų skirtumai buvo panaikinti, bet ne titulai. Bajorų sąjunga veikė iki 1940 m.

Ir kas čia taip smerktino, kad žmonės ieško savo šeimos šaknų. Žinoma, kada beeiškodamas prisikasi, kad tavo prosenelis buvo arkliavagis, tada geriau neskelbti.

Straipsnio autorius labai pyksta. Esą bajorai buvo lenkintojai ir šiaip jau nemaži niekadėjai. Taip baisiai nėra. Daugelis Lietuvos bajorų labai spyrėsi lenkų viešpatavimui ir kovojo dėl Lietuvos teisių ano meto unijinėje Lietuvos ir Lenkijos valstybėje. Jie kovojo taip, kaip ano meto sąlygos ir papročiai diktavo.

Buvo ir labai puikių bajorų, prisidėjusių prie lie-

tuvybės aukštinimo: Mikalojus Daukša, pateikęs "Postilę", Dionyzas Poška, kėlęs Lietuvos istorijos reikšmę. Vladas Putvis, įkūręs Lietuvos Šaulių Sąjungą. Ir tai ne visi.

Kalbant apie titulus, tenka pripažinti, kad mes jų neatsisakome. Pavyzdžiui vienas kitą vadina ponais. Nors tas titulas yra atėjęs iš rusų ir lenkų, bet be jo neapsieiname. Viena moteris (žymi žurnalistė) labai išsižeidė, kad jos nepavadinau ponia. Aš ir pats pretenduoju į titulą. Mano tikra pusseserė yra princesė. Tai tikra tiesa. Kas aš? Labai norėčiau surašti atitinkamą titulą. Tik dar nesužinojau. Nedokumentuotais duomenimis mano senelė buvo kilusi iš dvarininkų. Reiškia, ji buvo bajorė. Kaip gaila, kad negaliu įrodyti. Mielai išstočiau į bajorų sąjungą.

Mes gerbiame savo tėvus, senelius, prosenelius. Ir jeigu bajorai atsiremia į savo šeimos praeitį, ir jeigu per Lietuvos nepriklausomybės gyvavimą niekam nepadarė ir dabar nedaro nieko blogo, tai ko prie jų kibti?

Lietuvos nepriklausomybės sukaktuviniam parade norėčiau pamatyti Lietuvos bajorų ainius, pasipuošusius savo protėvių drabužiais, kad ir su mediniais kardais, Būtų įdomi ir graži eisena. Tai mūsų istorijos dalis.

Maskvinė valdžia 1940 metais bajorų sąjungą uždarė, o daugelį bajorų išgabeno į Sibirą. Ką dabar daryti? Uždaryti sąjungą? O kur dėti bajorus?

Man visiškai neaišku, ko taip išstota į mūsų bajorais. Anais, gerais laikais, tokiems būtų gerai įkrista į sėdynes. Kai kuriems reikėtų ir dabar.

Vytautą ir jo pusbrolių Jogailą – Lenkijos karalių. Pagal kultūringose valstybėse vyravusias tradicijas, Lietuvos valdovai ir kunigaikščiai dalino titulus ne vien Liublino unijos išdavėje. Kaip Lietuvos karalystė ir Didžioji Kunigaikštija, ji negalėjo likti be kilmingųjų. Abejonės nėra, kad eilė lietuvių savo šaknis randa tolimos praeities protėviuose, tai ir jų palikuonių pastangos susijungti į vieną organizaciją negali būti pajuokiamos ar vadinamos "manija", kas yra beveik beprotystės pradžia. Pajuoka ir niekinimas yra turbūt pavydo ženklas.

Istorija mums davė kunigaikščius Radvilas, lietuvių kilmės didikus, kurių ištisa eilė buvo Vilniaus vaivados, etmonais, o Barбора Radvilaitė liko mūsų istorijoje kaip tragiška, bet reikšminga asmenybė. O kokia žavi kunigaikščio Radvilos Perkūno istorija, kurio garbei kompozitorius Jurgis Karnavičius sukūrė operą! Grafų Platerių lietuviškai patriotiška šeima dalyvavo 1812, 1831, 1863 ir net 1941 metų sukilimuose, o garsioji Emilija Platerytė, 1831 metų sukilimo dalyvė, vadovavo pulkui, kurį sudarė 280 šaulių ir 60 RAITŲ BAJORŲ.

Kalbant apie aristokratiją, nedera vien linksmuoti "bajorus". Gediminaičių šeimos tiesioginis palikuonis J. Beržanskis-Klausutis dalyvavo 1905 metų sukilime ir nepriklausomoje Lietuvoje organizavo bajorų draugiją. Šių dienų demokratijose luomams nėra teikiamos ypatingos privilegijos, tačiau pagarba paveldėtam

titului išlieka, tai ir Vokietijoje gyvuoja baronai, Prancūzijoje daugybė tituluotų grafų ir kunigaikščių, o Anglijoje, Italijoje, Ispanijoje ir kituose civilizuojuose kraštuose kilmingųjų paveldėti titulai yra gerbiami ir jais didžiuojamasi. Ar iš tikro dabar turi gėdytis lietuviai, savo archyvuose turintis herbą (pažįstu ir tokius!) ar savo šeimos medyje randantis bajorystės bei kitų titulų pėdsakus?

Kalbant apie pavardžių sutrumpinimą, nėra tikslu tvirtinti, kad tai buvo daroma, norint pašalinti "lenkišką" galūnę. Kai kuriais atvejais tai buvo daroma Lietuvoje, tačiau atvykę į Ameriką lietuviai tas pavardes trumpino patogumo tikslu, tai ir iš "nebajoriškos" pavardės "Balašaitis" pasidarė "Balas", o mano giminaiziai Žižniauskai tapo "Žikais". Amerikietiškam liežuviui "avičius", ar "auskas" yra sunku ištarti, o pilietybės gavimo metu yra siūloma "sutrumpinti" pavardes. Mūsų didysis dainius, "Anykščių Šilelio" autorius, vyskupas Antanas Baranauskas nesidrovėjo savo bajoriškos kilmės, nors tėvai, caro valdžios persekiojami ir vėjami iš jų žemės, persirašė "karališkaisiais valstiečiais" ir tuo būdu liko prie žemės. Ar ir didikų kilmės lietuviams reikia "persirašyti"?

Užtenka didžiutis laukų arimų, mėslyvių ar bulviakasių, kas ir dabartinėje Lietuvoje jau yra atgyvenę, o ūkininkai jau stengiasi išgyti traktorius. Iš Lietuvos atvykstančių tėvynainių dauguma tituluojasi įvairių mokslų daktarais ir neužtikau nė vieno, kuris pasigirtų liuo-

bės kiaules ar ganęs karves. Tik prisiminkime prieškarinę nepriklausomą Lietuvą su opera, teatrais, baletu, radijo stotimis, telefonais, telegrafu, greitaisiais traukiniais, aukštojo mokslo prestižiškoms institucijoms.

Lietuvos kilmingųjų šaknys nesupuvo, tik jas pakerta tie, kurie arba skatinami pavydo, arba stačiai neturėdami ko kritikuoti, juos pasirenka savo aukomis. Didžiūjuosi, kad turėjome Didįjį Kunigaikštį Vytautą ir kad Mindaugas buvo popiežiaus karūnuotas, o ir Vytautui buvo pasiūlyta Čekijos karūna... Mes nesame žemdirbių, baudžiauninkų ar "muzikų" tauta, nes mūsų daugelio šimtmečių garbinga istorija rodo, kad turėjome ir kunigaikščius (grynus lietuvius), ir karžygius, ir grafus, ir taip pat bajorus. nesvarbu, kad žodis "bajoras" nėra lietuvių kilmės, lygiai kaip nelietuviškas žodis yra telefonas ar automobilis... Ne visi bajorai buvo "lenkomanai", ir ne visi lietuviai buvo žemdirbiai. Nekurkime "žemdirbių" ir "baudžiauninkų" manijos, kas yra ypatingai žalinga, stengiantis mūsų priaugančiom kartom įkvėpti pasididžiavimą savo kilme ir savo tautos istorija. Savaimė suprantama, kad sovietinėje Lietuvoje bajorų draugija negalėjo egzistuoti, o laisvoje tėvynėje, kurioje dar legaliai veikia ir LDDP, tai ir bajorai, ir visi kiti asmenys turi teisę jungtis į savo organizacijas, neužsitarnaudami nei pravardžiavimo, nei pajuokos, nei "manijos" etiketės.

SPORTO ŽINIOS

SAJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Edvardas Šulaitis

Lapkričio 23 d. Toronto lietuvių namuose įvyko metinis Šiaurės Amerikos Lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos suvažiavimas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 20 narių, jų tarpe ir vienintelis atstovas iš Čikagos – buvęs sportininkas, o dabar – treneris bei sporto organizatorius Rimas Dirvonis. Jo pasakojimais naudojames šiame reportaže.

Suvažiavimo darbo

tvarkėje buvo net 13 punktų, tačiau dėl laiko stokos dalis iš jų buvo išnagrinėti tik prabėgomis. Daugiausia laiko sugaišta 1997 m. sąjungos varžybų programos kalendoriaus sudarymui. Pagrindinės – vyrų krepšinio, jaunių A klasės ir jeigu atsirastų moterų varžybas buvo nutarta surengti 1997 m. balandžio 26-27 dienomis Hamiltone, o kitų jaunių ir jaunučių klasių pirmenybės bus pravestos gegužės trečiąją savaitgalį Čikagoje. Nuo krepšinio varžybų nutarta atskirti tinklinį, ledo ritulį, šachmatų. Tas visas varžybas planuojama rengti atskirai skirtingose vietose.

Daug kalbėta ir apie VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynes bei II Tautinę olimpiadą Lietuvoje 1998 metais,

o taip pat ir apie Pasaulio lietuvių slidinėjimo pirmenybes, numatomas 1997 m. vasarą Australijoje. Į Pasaulio lietuvių sporto žaidynes galės vykti pavienių klubų sporto vienetai, o olimpiadon bus siunčiamos rinktinės iš JAV ir Kanados. JAV vyrų krepšinio rinktinę pavesta sudaryti Rimui Dirvonui, o Kanados – Rimui Miečiui. Moterų rinktinės reikalais rūpinsis Juozas Kijauskas iš Cleveland. Buvo nuomonė, kad ši kartą vykstančiųjų į Lietuvą bus dar sunkiau surinkti, negu 1995 metais, nes dabar visi ten važiuoja, kiek tik nori ir kada tik nori.

Buvo laukta daugiau pasisakymų, nagrinėjant "Lietuvos sporto istorijos"

(Nukelta į 10 psl.)

PAVYDAS AR KITA "MANIJA"?

Aurelija M. Balašaitienė

Perskaičiusi Broniaus Juodelės straipsnį "Bajorystės manija Lietuvoje", išspausdintą "Dirvoje" sausio 21 d., susigraudinau ir nusi-

miniau, kad ir caro laikų Lietuvos kilmingųjų persekiojimas, ir sovietmečio "ponų" genocidas bei niekinimas tęsiamas toliau jau demokratiškoje subrendusių asmenų.

Visais laikais visos kultūringos ir civilizotos tautos didžiavosi savo kilmingaisiais, kūrė jiems mitus ir odes, o ir šiandieną Anglijos karalienė pasižymėjusius asmenis apdovanoja garbingais titulais, kuriuos paveldi jų vyriausios sūnus ir titulą perleidžia iš kartos į kartą, nors Anglija yra konstitucinė monarchija ir valdoma demokratiškais principais.

Turėjome karalių Mindaugą, Didįjį Kunigaikštį

SAJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

(Atkelta iš 9 psl.)

Lietuvoje išleidimo klausimą ir punktą dėl Lietuvos dalyvavimo olimpinėse žaidynėse Atlantoje. Tačiau susidomėjimo šiais klausimais beveik nebūta. Juo labiau, kad ir pats Lietuvos atašė Atlanto olimpiadoje Remigijus Gaška nesiteikė pasirodyti.

Šalia kitų pranešimų, čia kalbėjo JAV lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas sporto reikalams Algis Rugienius iš Detroito. Iš jo buvo gautas pranešimo tekstas, kuriame sakoma: "Noriu atkreipti Sąjungos suvažiavimo atstovų ir Lietuvių Bendruomenės vadovų rimtą dėmesį į sporto veiklos indėlį lietuviškoje visuomenėje ir paraginti savo vietovėse organizuoti fizinį lavinimą, kaip sveikatos išlaikymo patrauklią priemonę. Reikia sudaryti sąlygas sportu susidomėjusiems lietuviams jungtis prie vietinių sporto

klubų, o ten, kur jų nėra, steigti naujus ir gausiai dalyvauti metinėse Sąjungos pirmenybėse. Taip pat raginu į LB apylinkių valdybas įtraukti narį sporto reikalams".

A.Rugienius pažymėjo, kad sporto reikalais rugsėjo mėnesį su kitais JAB LB krašto valdybos nariais buvo nuvykęs į Lietuvą dalyvauti Lietuvos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės komisijos posėdžiuose, kuriuose buvo svarstomi ir sporto reikalai.

Šio suvažiavimo pradžią paskelbė Sąjungos pirmininkas Audrius Šileika, o jam pirmininkavo Mindaugas Leknickas ir Jonas Nešukaitis (visi iš Kanados). Čia taip pat buvo pagerbtas ir ilgametis Sąjungos darbuotojas Rimas Dirvonis, kuris buvo pakeltas į Sąjungos Garbės narius. Kiek žinome, tokių

tarpe iki šiol yra buvę šį pavasarį miręs čikagietis Zigmąs Žiupsnys ir jau kurį laiką negaluojuantis nuolatinis Sąjungos valdybų generalinis sekretorius iš Cleveland Algirdas Bielskus.

Sui naujuoju Sąjungos garbės nariu R.Dirvoniū tenka susitikti ir dirbti nuo 1950-ųjų metų. Atsimenu, kuomet tų metų žiemą, vadovaujant Cicero "Tauro" krepšinio komandai, pritrūkus vietinių žaidėjų, tekdavo telefonu kviestis Čikagoje gyvenantį R.Dirvonį, o taip pat ir Valdą Adamkų, prašant jų talkos. Ir jiedu niekada neatsisakydavo. Taip pat su R.Dirvoniū daug teko bendrauti, organizuojant Amerikos lietuvių krepšinio išvyką 1967 metais į Tėvynę. Tai buvo, iš tiesų, įdomus ir tada rizikingas darbas. Norisi palinkėti Rimui dar daug metų sportiniuose dirvonuose.

SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

1997 m. Š. A. Lietuvių kalnų (alpinistinės) slidinėjimo pirmenybės įvyks 1997 m. vasario 15 ir 16 dienomis Mont Sutton, Que., Kanadoje, apie 60 mylių į pietryčius nuo Montrealio. Tel. 514-538-2339. Varžybos vyks Montrealio lietuvių slidininkų tradicinės iškylos – karnavalo programoje. Pirmenybes techniškai vykdo ŠALFASS-gos Kanados Sporto Apygarda, o globoja Montrealio lietuviai slidininkai.

Programa: Slalomas ir didysis slalomas šiose klasėse: berniukams ir mergaitėms – 9 metų ir jaunesniems, 10-12 metų imtinai, 13-16 metų imtinai, vyrams ir moterims – 17-34 m. imtinai, vyrams senjorams – 35-49 metų imtinai, moterims senjorėms – 35 m. ir vyresnėms, vyrams veteranams I – 50-64 m. imtinai ir vyrams veteranams II – 65 m. bei vyresniems. Bus nustatyti vyrų ir moterų absoliutūs laimėtojai, nepaisant amžiaus.

Varžybų pradžia abi dienas – 11:00 AM. Registracija nuo 9:30 iki 10:30 v.r. Kviečiame dalyvauti visus lietuvių slidininkus. Dalyviai registruojami iki 1997 m. vasario 8 d. imtinai pas varžybų vadovą, ŠALFASS Slidinėjimo Komiteto pirmininką Rimą Kuliavą. Jo adresas: 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, Canada. Tel. 416-766-2996, faksas: 416-766-5537.

Renginiai: Penktadienio vakare – susipažinimas – vyno /sūrio partija. Šeštadienio vakare – vakarienė - "Mardi Grass" partija. Sekmadienį – Vasario 16 šventė.

Informaciją bendrais reikalais teikia: Alenas ir Rasa Pavilaniai, tel. 514-489-0410 bei Rytis ir Vilija Bulotai, tel. 514-344-8256. Nakvynės užsisakymas: Micheline ir Algis Beniu-

šiai, tel. 514-6781-6374 arba 514-538-4090. Paskubėkite užsisakyti nakvynę.

Smulkesnė informacija suteikta ŠALFASS-gos klubams bei kai kuriems slidininkams. Besidominčius nepriklausomus slidininkus prašome neatidėliojant kreiptis į R.Kuliavą tik varžybų reikalais. Kitas žinias teikia aukščiau nurodyti asmenys.

ŠALFASS slidinėjimo komitetas

Ilgamečiui Ohio Lietuvių gydytojų draugijos nariui

A. † A.

dr. STASIUI JANKAUSKUI

iškeliavus Amžinybėn, jo dukrai VAIDILUTEI TRIMAKIENEI su šeima ir kitiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Ohio Lietuvių gydytojų draugija

Vienas iš mūsų skyriaus pradininkų, didis Tautinės minties puoselėtojas

A. † A.

BRUNO GEDIMINAS

iškeliavo Amžinybėn. Drauge liūdėdami, užuojautą reiškiamo Velionio žmonai JOZEFINAI GEDIMINIENEI ir kitiems artimiesiems

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos
Los Angeles skyrius

A. † A.

VINCUI AKELAIČIUI –

buvusiam Lietuvių sodybos patikėtiniui, iškeliavus į Amžinybę, liūdime jo netekę. Mielas VINCAI, ilsėkis ramybėje Viešpaties Dievo malonėje.

Lietuvių Sodyba

*Patikėtiniai, gyventojai,
tarnautojai ir administracija*

A. † A.

ALBINUI MAURUČIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą dr. Vytautui MAURUČIUI, broliams ir seserims.

*Ohio Lietuvių
gydytojų draugija*

A. † A.

ALBINUI MAURUČIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą dr. Vytautui MAURUČIUI, broliams ir seserims.

*Ohio Lietuvių
gydytojų draugija*

Lietuvoje mirus mylimai sesutei

A. † A.

**AGOTAI GELEŽIŪNAITEI
-ŠIMONIENEI**

reiškiamo gilią užuojautą savo sesei TERESEI URBATIENEI, jos šeimai ir artimiesiems.

Cleveland vyresniųjų skaučių "Židinys"

A. † A.

PETRUI BALČIŪNUI

iškeliavus Amžinybėn, gilią užuojautą reiškiamo Velionio žmonai PAULEI BALČIŪNIENEI, dukrai NIJOLEI MAŽELIENEI ir kitiems artimiesiems

Rūta Sakienė

Cleveland'o Vaidilos Teatro Garbės Nariui

A. † A.

PETRUI BALČIŪNUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą, žmonai PAULEI, dukrai NIJOLEI, sūnui DONATUI ir jų šeimoms.

Jūsų skausmas – mūsų skausmas.

*Ona Jokubaitienė
Danutė ir Romas Apanavičiai
Jonas Citulis
Zenonas Dučmanas
Violeta Leger – Žilionytė
Grażina ir Vladas Plečkaičiai
Aldona ir Romas Zorskai*

RENGINIŲ KALENDORIUS

• VASARIO 12 d., trečiadienį, 12 val. Lietuvos Respublikos Cleveland Garbės konsulatą rengia pietus University Club, skirtus Lietuvos Nepriklausomybės dienai paminėti

• VASARIO 16 d., sekmadienį, Dievo Motinos parapijos salėje – Vasario 16-tosios šventė. 11:30 v. r. – minėjimas ir šventinis pokylis

• KOVO 1 d., šeštadienį, "Žaibo" dienos-97". Programoje: 11:30 v. r. – 12-asis kėgliavimo "Draugystės turnyras" – Palisades Palace Kreiptis į A.Nagevičių, tel. 216/845-8848; metinis renginys – "Evening at the Races", etc., – 6:30 v.v. – Lietuvių namuose

• KOVO 16 d. skautija rengia Kaziuko mugę. Pradžią – 11 v.r.

• KOVO 22–23 d. – šv. Jurgio parapijos velykinių kepinų pardavimas

• BALANDŽIO 6 d. 11:30 v. ryto – Atvelykio stalas šv. Jurgio parapijos salėje

• GEGUŽĖS 11 d. 11:30 v. ryto – Motinos Dienos priešpiečiai, parapijos salėje. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba

• GEGUŽĖS 26 d. 8:30 v. ryto – Memorial day: apeigos, šv. Mišios, pusryčiai. Rengia Katalikų Karo Veteranų 613-asis postas šv. Jurgio parapijoje

LIEPOS 19 d. 5:00 v.v. – Lietuvių kultūrinių darželių vakaronė Gwinn Estate

• LIEPOS 20 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šv. Jurgio parapijos sodyboje

• SPALIO 18, 19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba

• LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061

Faksas: (216) 8454-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis Psichologas

Priimame "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports * visas * prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT

**639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119**

216-481-0011

**SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI**

**JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.**

**ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363**

• GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos Kalėdinių kepinų pardavimas

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje

ADVOKATAS CHALKO PERSIKĖLĖ

Populiarius lietuvių tarpe, lietuvių kilmės advokatas Paul P. Chalko, po keturiasdešimt penkerių metų Cleveland miesto centre uždarė savo įstaigą ir nuo š.m. sausio pirmos dienos persikėlė į advokatų Algio Širvaičio ir Egidijaus Marcinkevičiaus įstaigos patalpas 880 East 185 gatvėje. Jis specializuojasi nekilnojamo turto ir paveldėjimų bylose. Trylika kartų lankėsi Lietuvoje. Pirmą kartą joje apsilankė, būdamas vos būdamas dešimties metų, 1938 metais su Babbuose (netoli Kauno) gimusia motina.

Paul P. Chalko yra gerai pažįstamas lietuviams. Ne kartą jis tvarkė jų paveldėjimo ir kitus reikalus, artimai bendradarbiaudamas su Lietuvoje gyvenančiais palikuoniais bei giminaičiais. Jis 1991 ir 1996 metais dalyvavo tarptautiniuose lietuvių teisininkų kongresuose, vykusiuose Lietuvoje.

Jo persikėlimo pagrindinės priežastys yra, kad pasibaigė jo įstaigos nuomos sutartis, bet jis sentimentaliai prisipažįsta, kad paskutiniuosius savo karjeros ir gyvenimo metus nori praleisti lietuviškoje apylinkėje, kuria visada domėjosi ir kuriai jautėsi esąs artimas. Savo naujame kabinete jis tikisi pamatyti savo senus klientus ir juos aptarnauti. Jo darbo telefonas 486-1777.

Vasario 16 d., sekmadienį, "TAUPA" bus uždaryta.

Vasario 23 d., sekmadienį, 11:30 v.r. įvyks "TAUPOS" metinis narių susirinkimas Dievo Motinos Parapijos didžiojoje salėje. Visus kviečiame apsilankyti.

ŽMOGUS – ŽMOGUI

Dešimt kartų per metus būrys moterų susirenka darbui, kad to darbo vaisiais galėtų parodyti širdį savo broliams ir sesėms Lietuvoje. Tik per Dievo malonę šiandien mes esame čia, sočios ir po šiltu stogu, nėjusios per sibirą ir pragarus ir ten neišbarsčiusios savo artimųjų, savo sveikatos, savo jėgų ir išteklių.

Kaip Tauro apygardos partizanų vado Baltušio-Žvejo dukrytė, augusi trejus metus su tėvu bunkeriuose, susirgusi meningitu, be tinkamos medicinos pagalbos likusi kurčėbyle, visam gyvenimui invalide...

Kaip politinis kalinys, trylika metų išvargęs kalėjime, lageryje ir tremtyje, Vorkutos anglių kasykloje nuo labai blogų darbo sąlygų gavęs kojų ir rankų sąnarių uždegimą, šiandien vos bepavaištą su ramentais, globojantį savo žmoną, visiškai nevaikščiojančią invalidę, prisiglaudęs savo dukters su mažamečiais vaikais šeimos bute...

Kaip tremtyje gimusi 41 m. moteris, tremtyje praradusi ir tėvus, ir džiova susirgusi vyrą, pati po inkstų operacijos nesveikstanti, globojanti savo taip pat tremtyje gimusią, dabar 15 metų dukrą, kuri visai nevaikšto, o šliaužioja kaip kačiukas...

Kaip Altajaus kraštan su tėvais išvežta, ten 16 metų išvargusi tremtinė, grįžusi į Lietuvą su 10 m. dukryte, sergančia cerebriniu paralyžium, kuri jau sėdi, išmoko kramtyti, bet, deja, nei vaikšto, nei kalba, net pati šaukšto nelaiko. Vyras ją paliko, nes jam ligonė mergytė buvo per sunki našta...

Kaip galėtume rašyti visą trisdešimtį tokių ir panašių, širdį draskančių gyvų

žmonių istorijų, kurias gavome per Lietuvos politinių kalinų ir tremtinių sąjungą. Kiekvienam iš jų siunčiame du kartus per metus po 100 dolerių. Jau treči metai dalinamės tuo, ką uždirbame, su kas metai kita dešimčia žmonių. Ir štai ką jie mums rašo, pasakodami savo gyvenimo istorijas:

"...noriu savo ir dukrytės vardu padėkoti Jums už pinigus. Gavusi labai apsidžiaugiau, nes jau galvojau, kad Velykas reikės švęsti be kiaušinių, buvome visai be pinigų..."

"...nerandu žodžių, kaip Jums padėkoti. Klaupiuos ir bučiuoju rankas ir kojas. Kokia gera Jūsų širdis..."

"...džiaugiuosi, kad Jūs tokios man geros ir netikios, nes aš gerumu nelepinta. Ačiū Jums už kilnų elgesį, už Jūsų rūpestį, tukstančius kartų sakau Jums, visoms geradarėms, ačiū..."

"...visų pirma Jus išbučiuoju, dėkodama už Jūsų dovaną. Jūs mane savo gerumu sujaudinate iki ašarų. Apsiverkiu, tardama Jums ačiū, ačiū. Vasagalvis Jums dosniai atsilygins..."

"...aš tik dabar supratau, kokį milžinišką darbą Jūs ten visos atliekate. Nesurandu žodžių, kaip atsidėkoti. Mano tėvukas, 1918 m. savanoris, labai norėjo, bet niekaip negalėjo mūsų įtikinti, kaip jiems Amerika padėjo atstatyti Lietuvą. Aš netikėjau, ginčijomes iki susipykimo. Tik dabar supratau ir gailiuosi, kad ji ižeidavau ir kad atsiprašyti nespėjau. Tokie buvo laikai ir tokia istoriją mokėmės..."

Ar bereikia daugiau rašyti? Galėtume...

JAV L.B. Cleveland Socialinio skyriaus moterys

V. Bacevičiaus nuotraukoje – Cleveland lietuvės gamina koldūnus, kuriuos pardavus šelpiama Jėzuitų gimnazija Vilniuje, teikiama parama kitai lietuviškai veiklai. Iš kairės: K.M.Čepulienė, D.Čipkienė, R.Augienė ir M.Puškorienė

DIRVA

VASARIO 16-OSIOS ŠVENTĖ

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 79-ą metų sukaktis bus švenčiama vasario mėn. 16 d., sekmadienį, šia tvarka:

10 val. ryto – šv. Mišios Dievo Motinos lietuvių parapijos bažnyčioje. Prieš prasidedant Mišioms – vėliavų pakėlimas prie Laisvės paminklo;

10:30 val. ryto – šv. Mišios šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje;

11:30 val. ryto – šventinės iškilmės ir meninė dalis Dievo Motinos parapijos salėje.

Meninę dalį atliks Dievo Motinos parapijos choras "Exultate", solistės Aldona Stempužienė ir Virginija Bruožytė-Muliolienė, lietuvių liaudies šokių ansamblio "Grandinė" jaunųjų ir veteranų grupės, Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai, lituanistinio ugdymo "Švyturio" kursų ir kanklininkų grupės – iš viso 170 asmenų. Meninės dalies vadovė – muzikė Rita Čyvaitė-Kliorienė.

Po programos – savanorių sunėstos vaisės. Vaišių registraciją vykdo J. Budrienė. Norinčius prisidėti prašome skambinti tel. 486-3912. Vaikus, jaunesnius kaip 13 metų, Vilija Klimienė, Livija Pollock ir jų talkininkės moks rankdarbių.

Rengėjai prašo \$3 įėjimo aukos – renginio išlaidoms padengti (vaikams ir moksleiviams įėjimas veltui). Cleveland ir apylinkių lietuvius kviečiame gausiai dalyvauti. Organizacijas prašome dalyvauti su vėliavomis.

*Rengia ALT Cleveland skyrius
ir LB Cleveland apylinkė*

VISA LOTTERY

Our office is assisting with VISA LOTTERY. Applications for Green Card from now until March 1, 1997. For more information call:

Jayashree Bidari, J.D. – Attorney At Law

(216) 892-3323

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

*Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.*

"DIRVAI" AUKOJO:

J. Maurukas Ph.D., St. Pete. \$100
Lietuvių klubas, Daytona B. 100
D. Januta, Oak Land, CA 65
V. Šeštokas, Los Angeles 65
A. Sutkus, Beverly Sh., IN 65
S. Lazdinis, Euclid, OH 50
J. Saulėnas, N. Providence..... 50
Z. Obelenis, Russel..... 50
J. Gumbelevičius., Winston.....42
O. Z. Norkus, Los Ang., CA .. 40

M. Vilutis, St. Pete..... 25
G. Biskis., Clarendon Hill.....25
P. Švarcas, Thousand Oaks.....25
O. Daškevičius, Chicago, IL .. 25
J. Pilkauskienė, Hamilton, C. 20
G. Janušonis, Rochester..... 20
A. Reivitis, Jupiter.....20
A. Zaprackas, Highland B.... 20
A. Jonaitis, Gulfport.....20
G. Gražienė, Downers Gr.....20
V. Šilas, Chicago.....20
S. I. Petravičius, Rancho P.....20
S. Ignatavičius, Clev., OH 15
J. Virpša, Chicago, IL 15
M. Jagutis, Daytona B.....15

J. Paškus, Pompano B.....15
J. Taoras., St. Pete.....15
M. Bujokas, S. Euclid.....15
V. Juzėnas, Southfield..... 15
M. Miškinis, Orchard L..... 15
I. Navickas., Lemont.....15
N. Smulskienė., Chicago.....15
V. Paulionis, Chicago.....15
H. Stevens, Los Angeles.....15
J. Raibys, Agoura, CA 10
J. Augutis, St. Pete..... 10
S. Laniauskas, Cleveland.....10

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

VASARIO 16 d. PROGA SVEIKINAME

visus brolius ir seses Lietuvoje ir užsienyje. Laisvės viltis, kuri buvo okupantų gesinama per 50 metų, išliko mūsų žmonių širdyse. Ta viltis tapo SAJŪDŽIU, su kuriuo visa tauta jungėsi ir su kuriuo Lietuva vėl išvydo laisvę.

Dabar, džiaugiantis atgauta laisve, vis dėl to reikia nugalėti daug sunkumų, susietų su tos laisvės įgyvendinimu. Ir štai Lietuvai vėl reikia vilties ir pasitikėjimo savimi, savo ateitimi. Švenčiant šią septyniąs-dešimt devynerių metų Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktį, mes, JAV lietuviai, jungiamės su visais savo tautiečiais Lietuvoje ir užsienyje ir pasižadame su pasiryžimu dirbti kartu su visais geros valios žmonėmis, įtvirtinant Lietuvoje demokratiją, keliant krašto gerbūrį ir garantuojant visiems asmeninį ir teisinį saugumą.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba

RITA STASKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas

Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

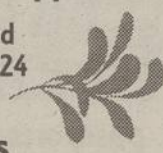
NORMLS

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TAUPA Lithuanian Credit Union Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE.
Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

TAUPA pateikia visus bankinius patarnavimus.
Atidarykite TAUPOJE sąskaitą ir taupykite pas savus.

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000